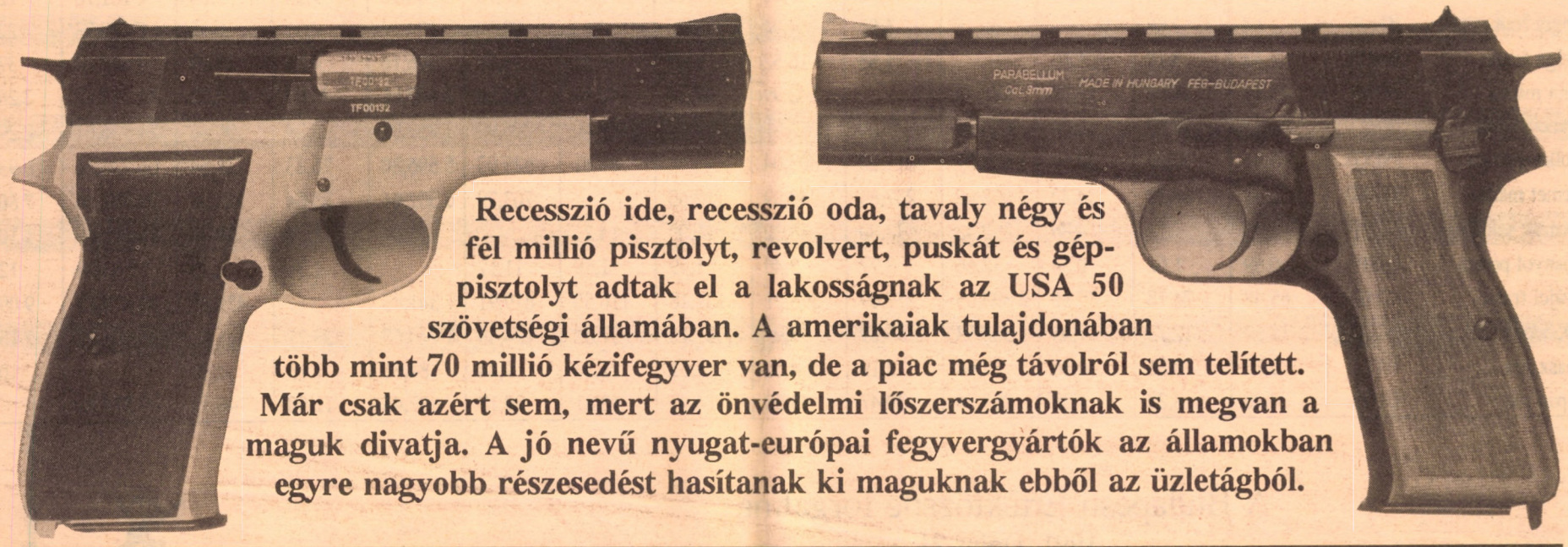
Üzlet
NAPRÓL
NAPRA
II. évfolyam
98. szám
1991.
június 22.
Ára: 29,10 Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Recesszió ide, recesszió oda, tavaly négy és fél millió pisztolyt, revolvert, puskát és gép-pisztolyt adtak el a lakosságnak az USA 50 szövetségi államában. A amerikaiak tulajdonában több mint 70 millió kézifegyver van, de a piac még távolról sem telített. Már csak azért sem, mert az önvédelmi lőszerszámoknak is megvan a maguk divatja. A jó nevű nyugat-európai fegyvergyártók az államokban egyre nagyobb részesedést hasítanak ki maguknak ebből az üzletágból.

Beretta a menő

A FÉG-pisztolyoknak már csak múltjuk van az amerikai fegyver-boltokban

Míg 1985-ig a 0,38-as Smith and Wesson revolver volt a legelterjedtebb kézifegyver a lakosság körében csakúgy, mint a rendőrség és a bűnözők használatában, ezt követőleg megkezdődött az áttérés a 9 milliméteres félautomata pisztolyra. 1985-ben ugyanis ezt vezette be az amerikai védelmi minisztérium a hadseregben oldalfegyverként. Ennek nyomán a lakosság és az alvilág is megkezdte az áttérést erre a lőszerszámra, amelynek tárában 16 golyónak van hely, tízzel többnek, mint a Smith and Wesson revolverében.

Európai előny

Ilyen pisztolyokat gyárt az olasz Beretta amerikai leányvállalata. Mivel a 9 milliméteres pisztoly Európában már a második világháború előtt is hivatalos fegyver volt a hadseregekben, Svájc, Olaszország, Belgium és Nagy-Britannia fegyvergyártóinak jelentős előnyük van a gyártásában amerikai versenytársaikkal szemben. Ezt kihasználva, az 1985-ös döntés nyomán igyekeztek minél nagyobb részesedést kihasítani maguknak az amerikai kézifegyverpiacon.

Ezekből a golyókból tízzel több fér a pisztolyokba

Az előrenyomulás eredményeként mára csak a southporti Sturm Ruger cég maradt meg tisztán amerikai tulajdonban. A korábban Winchesterként hírnevet szerzett US Repeating Arms a belga FNNH tulajdona lett, a Smith and Wessont pedig a brit Tomkins vásárolta fel.

Bizalmi alapon

A fegyvervásárlás az államok többségében nemcsak anyagilag nem probléma, hanem különösebb adminisztratív szabályok sem nehezítik. Egy-egy jobb pisztoly 500 és 1000 dollár közötti összegbe kerül, és például Nevada államban a vegyeskereskedésben is kapni lehet. A vásárlónak elég igazolnia magát a jogosítványával és aláírnia egy nyilatkozatot, hogy büntetlen előéletű, nem folyik ellene bírósági eljárás, és ideggyógyászati kezelés alatt sem áll. Adatait a fegyver gyári számával együtt felvezetik ugyan egy kartonra, de sem a jogosítvány, sem a nyilatkozat valódiságát nem ellenőrzik. Az USA államainak mintegy a felében a nevadaihoz hasonló egyszerű módon lehet fegyvert vásárolni.

New York államban már nem veszik ennyire félvállról a dolgot. Itt a rendőrség feddhetetlenségi igazolását kell bemutatnia a vásárlónak vétel előtt a fegyverüzletben. De jó pénzért New York állam lakosai is megvetethetik maguknak mással, más államban a fegyvert. A rendőrség kimutatása szerint a bűnözőktől elkobzott fegyverek 90 százalékát Florida, Texas, Ohio és Virginia államokban vásárolták.

Új törvény ősszel

A törvényhozás előtt van az úgynevezett Brady-javaslat, amely hétnapos várakozási időt írna elő a fegyvert vásárolni szándékozók számára. Ennyi idő alatt a hatóságok ellenőrizni tudnák a megkívánt nyilatkozatok valóságtartalmát. A törvényjavaslatról ősszel döntenek a honatyák. De 15 szövetségi államban ettől függetlenül is foglalkoznak a fegyvervásárlás megszigorításával.

A magyar Fegyver- és Gázkészülékgyár (FÉG) 1986-ig évi mintegy 70 ezer pisztolyt exportált az Egyesült Államokba. Ekkor azonban Magyarország is felkerült azoknak az államoknak a listájára, amelyekből megtiltották a fegyverbevitelt Amerikába. A listán a volt Varsói Szerződéshez tartozó országokon kívül olyan államok szerepelnek, mint Pakisztán és a Dél-afrikai Köztársaság.

Nem érdekük

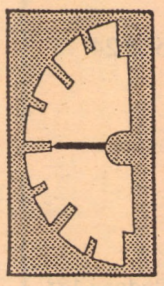
Mára a FÉG-exportnak politikai okok már nem állnák az útját. Esetleges felújítására azonban immár nincs esély, mert a vállalaton az sem segített, hogy külön kft.-be szervezte a fegyvergyártást. A közelmúltban kénytelen volt csődöt jelenteni, és a felszámolás kiterjed az általa alapított kft.-kre is.

Minthogy erősödik a fegyverellenes hangulat az államokban, a kézifegyver-szállításban érdekelt két másik volt KGST-tagországnak, Csehszlovákiának és Lengyelországnak sincs sok reális esélye rá, hogy engedélyt kapjon amerikai fegyverszállításra. Úgy látszik, az amerikai hatóságoknak nem áll érdekükben, hogy bővüljön a választék az egyelőre virágzó kézifegyverpiacon.

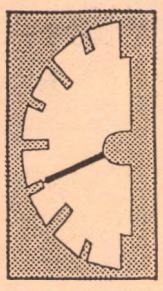
GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

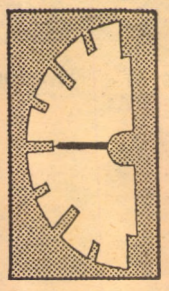
NEW YORK

Folytatódott az előző napi visszaesés csütörtökön, közvetlenül nyitás után a Dow Jones 4,92 ponttal esett vissza 2950,58 pontra. Az első 20 percben 19 millió részvény cserélt gazdát, a forgalomra nem volt panasz.
–0,2 százalék

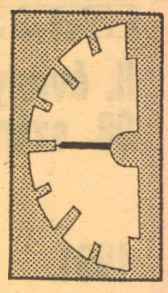
ZÜRICH

Alig változott a kereskedési idő közepéig az árfolyamszint, igaz a forgalom is csekély volt. Vételi érdeklődés főként a vegyipari és feldolgozóipari cégek legtöbbet forgó papírjai iránt volt. Az SPI index délre 3,7 pontot esett vissza.
–0,4 százalék

AMSZTERDAM

Némileg gyengültek az árfolyamok, kereskedők szerint ez a Wall Street előző napi gyengeségére vezethető vissza. Árfolyamvesztes volt például a Royal Dutch/Shell, az Unilever, az Akzo, A CBS index alakulásáról nem érkezett jelentés.
0 százalék

MILÁNÓ

Kevés változás történt az értéktőzsdén. A kereskedők különösen kiegyenlített és egyenletes üzletmenetről számolhattak be. Ennek megfelelően a helyi index 1183 ponton maradva nem változott.
0 százalék

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. június 21-én

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,14	0,61	36,62	4,23	6,05	2,00	1,78	12,52	112,13	1,53	6,44	1 326,79	138,86
1 kanadai dollár	(CAD)	0,88		0,53	32,07	3,71	5,30	1,75	1,56	10,96	98,18	1,34	5,64	1 161,76	121,59
1 angol font	(GBP)	1,64	1,88		60,16	6,95	9,94	3,29	2,92	20,57	184,18	2,51	10,58	2 179,33	228,09
100 belga frank	(BEF)	2,73	3,12	1,66		11,55	16,52	5,47	4,86	34,19	306,16	4,17	17,59	3 622,74	379,16
100 finn márka	(FIM)	23,63	26,99	14,39	865,44		142,99	47,34	42,04	295,90	2 649,61	36,09	152,22	31 352,63	3 281,44
100 francia frank	(FRF)	16,53	18,87	10,06	605,25	69,94		33,11	29,40	206,94	1 853,02	25,24	106,46	21 926,61	2 294,89
100 holland forint	(NLG)	49,91	57,01	30,39	1 828,07	211,23	302,04		88,81	625,03	5 596,80	76,23	321,54	66 226,36	6 931,42
100 német márka	(DEM)	56,20	64,19	34,22	2 058,42	237,85	340,09	112,60		703,79	6 302,01	85,84	362,06	74 571,06	7 804,79
100 osztrák schilling	(ATS)	7,99	9,12	4,86	292,48	33,80	48,32	16,00	14,21		895,44	12,20	51,44	10 595,69	1 108,97
100 spanyol peseta	(ESP)	0,89	1,02	0,54	32,66	3,77	5,40	1,79	1,59	11,17		1,36	5,75	1 183,29	123,85
100 svájci frank	(CHF)	65,48	74,78	39,86	2 398,05	277,09	396,21	131,18	116,50	819,91	7 341,83		421,80	86 875,11	9 092,56
100 svéd korona	(SEK)	15,52	17,73	9,45	568,53	65,69	93,93	31,10	27,62	194,38	1 740,60	23,71		20 596,38	2 155,67
1000 olasz líra	(ITL)	0,75	0,86	0,46	27,60	3,19	4,56	1,51	1,34	9,44	84,51	1,15	4,86		104,66
1000 japán jen	(JPY)	7,20	8,22	4,38	263,74	30,47	43,58	14,43	12,81	90,17	807,45	11,00	46,39	9 554,52	

A Budapesti Értéktőzsde forgalma

1991. június 21.

Értékpapírok		A gazdát cserélt papírok	Kötések			Árfolyam					
megnevezése	név-értéke	száma	száma	össz. névértéke	össz. árfolyam-értéke	nyitó	záró	mini-mum	maxi-mum	átlag	változás* %
Fotex	100	22 803	14	2 280 300	5 235 678	226	226	226	230	230	+1,76
Müszi 1.	10 000	20	3	200 000	376 000	18 800	18 800	18 800	18 800	18 800	–0,53
Müszi 2.	10 000	61	5	610 000	1 098 000	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000	–0,54
Ibusz	1 000	80	4	80 000	375 200	4 700	4 670	4 670	4 700	4 690	+0,86
Nitroil	10 000	12	4	120 000	249 175	20 600	21 000	20 600	21 000	20 764	+2,96
Dunaholding	10 000	132	12	1 320 000	4 946 200	37 600	37 600	37 300	37 600	37 471	+0,45
Bonbon H.	1 000	2 435	42	2 435 000	6 508 000	2 600	2 740	2 575	2 740	2 672	+6,88[1]
Styl	1 000	25 533	110	25 533 000	78 275 975	3 100	3 250	3 100	3 330	3 165	+7,54[1]
Martfűi Sörgyár	1 000	18	2	18 000	46 540	2 600	2 580	2 580	2 600	2 585	–1,34
Buda-Flax	1 000	10	1	10 000	15 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	–7,25
Skála Coop	10 000	45	3	450 000	1 053 000	23 700	23 200	23 200	23 700	23 400	–1,51

* A legutolsó átlagárfolyamhoz képest
[1] A kibocsátási árhoz képest

Betétek és rövid lejáratú értékpapírok kamatai:

OTP látra szóló betét: 12 %
átutalási betétszámla: 17%
egy évre lekötött betét: 25%
A fenti kamatok nettó értendők.

Kincstárjegyek:

3 havi 31 % (nettó 24,8%)
6 havi 32 % (nettó 25,6%)
9 havi 34 % (nettó 27,2 %)

Lakossági devizaszámla-kamatok éves szinten

1991. június 21-én

DEVIZANEM	Országos Takarékpénztár (OTP)							IBUSZ Rt.*				
	Látra szóló	Euro-csekk	lekötve					lekötve				
			1 hó-napra	3 hó-napra	6 hó-napra	9 hó-napra	12 hó-napra	1 hó-napra	3 hó-napra	6 hó-napra	9 hó-napra	12 hó-napra
USD	2 1/2	3 1/2	4 9/16	5 9/16	5 7/8	6 1/4	6 3/8	4,313	5,125	5,344	5,313	5,750
DEM	2 1/2	4 1/4	7 3/8	8 3/16	8 9/16	8 1/2	8 1/2	7,156	8,125	8,406	8,406	8,406
CHF	2	3 1/2	6 13/16	7 7/16	7 1/2	7 1/2	7 5/16	6,563	7,250	7,375	7,219	7,031
GBP	4	8	9 21/32	10 7/32	9 7/8	9 13/16	9 3/4	9,719	10,313	10,031	9,625	9,750
ATS	2 1/2	4 1/4	7 3/16	8 1/2	8 9/16	8 9/16	8 1/2	6,875	8,156	8,219	8,219	8,219
NLG	2	–	7 1/2	8 3/16	7 13/16	7 13/16	7 13/16	7,063	7,781	7,625	7,625	7,625
FRF	3	–	8 1/4	8 7/8	8 5/8	8 5/8	8 5/8	7,250	7,938	7,938	7,938	8,000
CAD	4	–	5 3/8	6 1/4	6 5/16	6 9/16	6 13/16	8,281	8,344	8,156	8,031	8,406
DKK	2	–	3 1/2	4 5/16	4 1/4	4 1/4	4 1/4	3,469	4,125	4,094	4,094	4,094
SEK	2	–	5 3/4	6 13/16	7	7	7 1/4	7,219	7,125	7,219	7,219	7,094
NOK	2	–	3 1/8	3 13/16	3 3/4	3 3/4	3 7/8	2,875	3,531	3,469	3,469	3,469
FIM	2	–	2 7/8	4	4 3/8	4 3/8	4 5/8	5,625	4,906	4,906	4,813	4,813
ITL	2	–	6 3/8	7 5/16	7 1/4	7 7/16	7 9/16	6,656	7,281	7,250	7,313	7,375

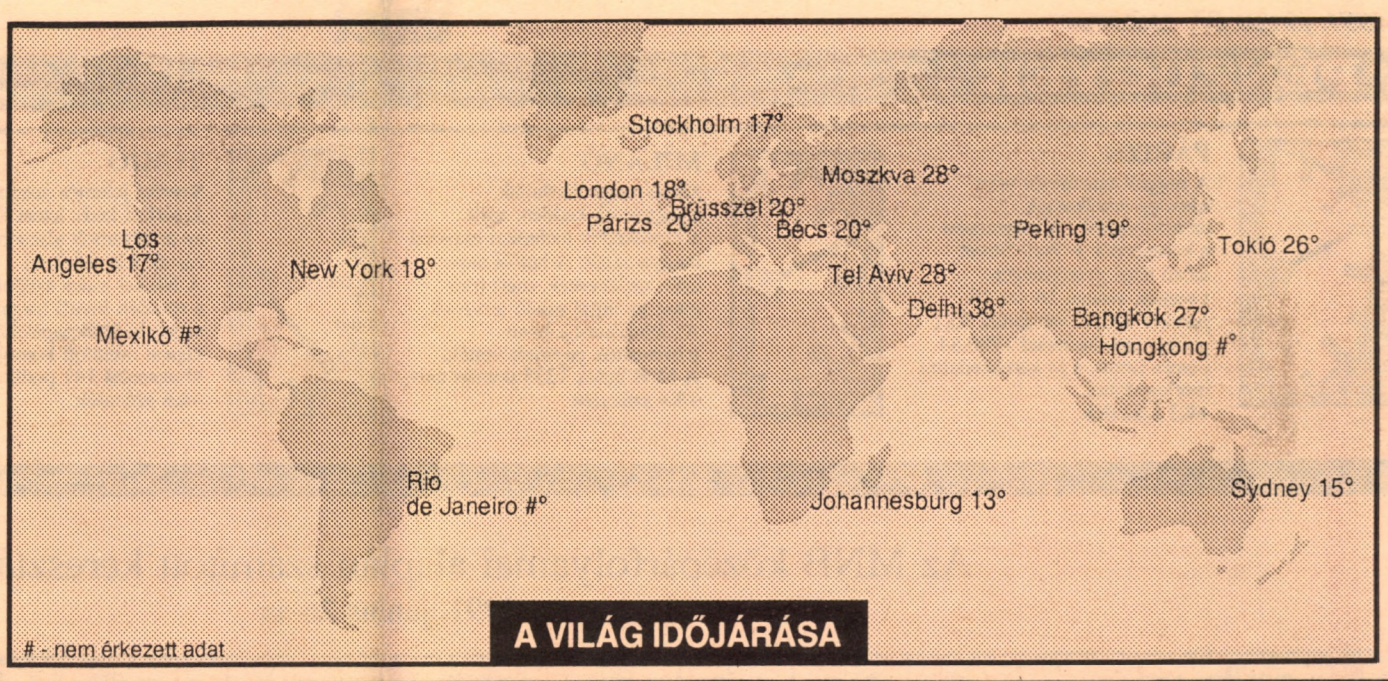
* A látra szóló betét kamata valamennyi devizanemben 2%.

Üzlet
NAPRÓL
NAPRA

II. évfolyam
100. szám

1991.
június 27.

Ára: 29,10 Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Megtorpanó bevándorlók

Konténerházak a betelepülőknek

Kivándorlók az egyik moszkvai pályaudvaron

Csaknem egymillió zsidó származású szovjet állampolgár halasztotta későbbre Izraelbe való áttelepülését. Az ország nehézségei azonban várhatóan csak átmenetileg fékezik le a folyamatot. Hosszabb távon az új állampolgárok többletkeresletet támasztanak a különböző ipari termékek és szolgáltatások iránt, tehát a bevándorlás drasztikus csökkenése pusztán gazdasági szempontból sem érdeke a zsidó államnak.

A 4,7 millió lakost számláló Izraelbe tavaly 200 ezer betelepülő érkezett, többségük a Szovjetunióból. Ezáltal az ország lélekszáma 3,1 százalékkal gyarapodott, szemben az 1989-es 1,7 százalékkal. Az idén 300 ezer betelepülőt várnak. Immár közöttük van az a 14 ezer 400 etióp zsidó is, akiket a közelmúltban 35 óra leforgása alatt szállítottak el a polgárháborús Addisz-Abebából. De a bevándorlók jó része továbbra is a Szovjetunióból jön. Olyannyira így van ez, hogy az előzetes felmérések szerint a következő öt esztendőben még másfél millió szovjet zsidó érkezésére lehet számítani.

Sok a munkanélküli

Ha a prognózisok igazolódnak, Izrael lakossága viszonylag rövid időn belül 25 százalékkal növekszik. Ám most az izraeli gazdasági nehézségek miatt a bevándorlók áradata megtorpanni látszik. Csaknem egymillió zsidó származású szovjet állampolgár halasztotta későbbre kiutazását. Így valószínüleg rövid időre fellélegezhetnek azok, akik a bevándorlók letelepítésével, munkába állításával foglalkoznak. Talán enyhül az a nyomás is, ami magára az izraeli gazdaságra nehezedik.

Izrael bruttó nemzeti terméke (GDP) az 1989-es 1,6 százalékkal szemben 1990-ben 5,1 százalékkal emelkedett. Dacára ennek a magas növekedési aránynak, a kitűzött célokat nem sikerült elérni. A gazdaság összteljesítménye nem volt összhangban a bevándorlás ütemével. Az infláció 18 százalékos, a munkanélküliség pedig meglehetősen magas. Az idén áprilisban a munkaképes lakosság 10,7 százaléka, 140 ezer izraeli volt állástalan. A munkanélküliek száma márciusban tovább nőtt.

Ennél is nagyobb gond, hogy az 1989-es 3,9 százalékról tavaly 2,2 százalékra lassult az export növekedésének üteme. Az import viszont 1990-ben 8,6 százalékkal nőtt, az 1989-es 6,6 százalékos csökkenés után. Nem jobbak az idei kilátások sem. Pedig Izrael 16 milliárd dolláros nettó adósságainak törlesztése az árukivitel évi 13 százalékos bővülését követelné meg. Nem beszélve arról, hogy az ország a következő öt esztendőben további 20 milliárd dollár kölcsönt szándékozik felvenni a nemzetközi pénzpiacokon.

A 33 milliárd dolláros állami költségvetésből 6 milliárd dollárnak megfelelő összeget fordítanak a bevándorlók segélyezésére, átképzésére, lakásépítésre. Ezzel állítják fel például azokat a konténerházakat, amelyek az áttelepülők ideiglenes otthonául szolgálnak. Másoknak az izraeli állam egy éven keresztül téríti a lakbért. Személyes kiadásokra egy éven keresztül havi 1100-1500 sékelt, azaz 550-750 dollár körüli összeget folyósítanak minden bevándorló felnőttnek. (Összehasonlításképpen: a nyugdíj minimális értéke 500 sékel, Haifában egy négyszobás lakás bérleti díja 600 sékel.) Az érkezőket hat hónapos nyelviskolába íratják be, sokan emellett szakképesítést szereznek, illetve a diploma honosításához átképzésen vesznek részt. Ezek a tanfolyamok ingyenesek.

Tüntető orvosok

Ennek ellenére távolról sem zökkenőmentes a beilleszkedés. A Szovjetunióból áttelepült orvosok például a közelmúltban tüntetésen tiltakoztak az ellen, hogy diplomájukat csak átképzés után honosítják. Izrael számára komoly próbatétel az is, hogy a falasák, az etióp zsidók lényegében szakképzetlen mezőgazdasági munkások, akiknek csupán héberül való megtanítása is különös gondot okoz.

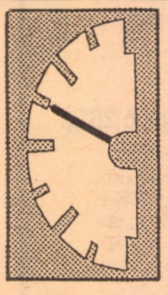
Hosszabb távon azonban – ha sikerül megoldani a bevándorlók munkába állítását – az új állampolgárok többletkeresletet támasztanak a különböző ipari termékek és szolgáltatások iránt. Különösen erős konjunktúrára számíthat az építőipar, s az élelmiszergazdaság. Ugyanakkor kedvező az is, hogy a bevándorlók többsége diplomás. Némi átképzés után a kutatás-fejlesztés ambiciózus szakemberekkel gyarapszik.

Emiatt az átmeneti nehézségeket később kedvezőbb hatások válthatják fel. Akik így gondolkodnak, úgy vélik: a bevándorlás drasztikus csökkenése nem érdeke Izraelnek. A betelepülők számának átmeneti csökkenése most enyhít az ország gondjain, de nem csak erkölcsi alapja van annak, hogy a vallási közösségek minél előbb és minél nagyobb számban az ország határain belül szeretnék látni hittestvéreiket.

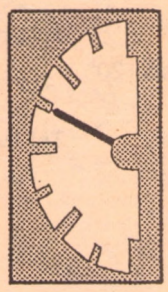
GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

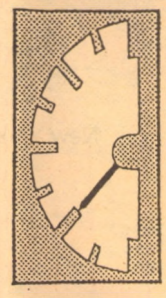
PÁRIZS

A reggeli visszaesés után némileg emelkedtek az árfolyamok. A visszaesést a kereskedők a Wall Street előző napi gyengeségére vezették vissza. 16 óra 15 perckor a CAC-40 index 5,21 pontos emelkedéssel 1780,84 pontra jutott, a jó kereskedelmi mérlegadattól.
+0,3 százalék

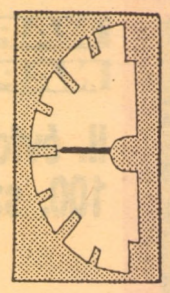
MILÁNÓ

Kissé megszilárdultak a jegyzések kedden, amit a kereskedők technikai okokkal magyaráztak. A hétfői napon azért csökkentek, mert híre ment az ingatlanadó tervének. Az átlagosnál jobban a biztosítók papírjait vették. A MIB index 1335 ponton zárt.
+0,4 százalék

TOKIÓ

Szerdai jelentés szerint a korai vásárlási kedv letört és az árfolyamok alacsonyabban zártak a keddieknél. A Nikkei index különösen a tőzsdén kívüli forgalomban szereplő értékpapírokhoz képest mutatott komoly visszaesést 141 pontot veszítve.
–0,6 százalék

FRANKFURT

Kedden a részvénytőzsdén nem érvényesült egységes irányzat. A forgalom mérsékelt, az üzletmenet lanyha volt. A DAX index minimális mértékben az előző napi 1691,47 pont alatt zárt, bár nap közben több mint 6 ponttal volt ez alatt is.
0 százalék

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. június 26-án

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,14	0,61	36,93	4,25	6,09	2,02	1,79	12,61	112,43	1,54	6,49	1 334,43	138,83
1 kanadai dollár	(CAD)	0,88		0,54	32,34	3,73	5,33	1,77	1,57	11,04	98,44	1,35	5,68	1 168,42	121,56
1 angol font	(GBP)	1,63	1,86		60,22	6,94	9,93	3,29	2,93	20,56	183,32	2,52	10,58	2 175,84	226,36
100 belga frank	(BEF)	2,71	3,09	1,66		11,52	16,48	5,47	4,86	34,13	304,41	4,18	17,58	3 612,94	375,87
100 finn márka	(FIM)	23,50	26,84	14,41	868,05		143,09	47,49	42,18	296,30	2 642,38	36,31	152,57	31 362,04	3 262,71
100 francia frank	(FRF)	16,43	18,76	10,07	606,66	69,89		33,19	29,48	207,08	1 846,71	25,38	106,63	21 918,38	2 280,25
100 holland forint	(NLG)	49,49	56,52	30,35	1 827,85	210,57	301,30		88,82	623,92	5 564,09	76,46	321,26	66 039,34	6 870,33
100 német márka	(DEM)	55,72	63,63	34,17	2 057,92	237,07	339,22	112,59		702,45	6 264,41	86,08	361,70	74 351,34	7 735,06
100 osztrák schilling	(ATS)	7,93	9,06	4,86	292,96	33,75	48,29	16,03	14,24		891,80	12,25	51,49	10 584,64	1 101,16
100 spanyol peseta	(ESP)	0,89	1,02	0,55	32,85	3,78	5,42	1,80	1,60	11,21		1,37	5,77	1 186,89	123,48
100 svájci frank	(CHF)	64,73	73,92	39,70	2 390,64	275,40	394,06	130,79	116,17	816,02	7 277,25		420,17	86 372,56	8 985,67
100 svéd korona	(SEK)	15,40	17,59	9,45	568,96	65,55	93,79	31,13	27,65	194,21	1 731,96	23,80		20 556,34	2 138,56
1000 olasz líra	(ITL)	0,75	0,86	0,46	27,68	3,19	4,56	1,51	1,34	9,45	84,25	1,16	4,86		104,03
1000 japán jen	(JPY)	7,20	8,23	4,42	266,05	30,65	43,85	14,56	12,93	90,81	809,87	11,13	46,76	9 612,25	

A Budapesti Értéktőzsde forgalma

1991. június 26.

Értékpapírok		A gazdát cserélt papírok	Kötések			Árfolyam					
megnevezése	név-értéke	száma	száma	össz. névértéke	össz. árfolyam-értéke	nyitó	záró	mini-mum	maxi-mum	átlag	változás* %
Fotex	100	17 110	24	1 711 000	3 738 810	221	218	218	222	219	–0,30
Müszi 1.	10 000	39	7	390 000	720 325	18 700	17 975	17 900	18 700	18 470	–1,50
Ibusz	1 000	68	3	68 000	312 400	4 610	4 590	4 590	4 610	4 594	–0,60
Dunaholding	10 000	2	2	20 000	76 730	38 200	38 230	38 200	38 230	38 215	+0,56
Bonbon H.	1 000	205	5	205 000	541 600	2 670	2 610	2 610	2 670	2 642	–1,30
Styl	1 000	1 412	17	1 412 000	4 406 850	3 050	3 120	3 050	3 125	3 121	+1,99
Skála Coop	10 000	101	2	1 010 000	2 221 950	22 000	21 950	21 950	22 000	21 999	–2,30
Konzumker	400	450	3	180 000	675 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	–3,50
Nitroil	10 000	9	2	90 000	189 800	21 200	21 000	21 000	21 200	21 089	+0,42
Ibusz[1]	1 000	200	1	200 000	1 200 000	–	–	–	–	6 000	–
Ibusz[2]	1 000	100	1	100 000	480 000	–	–	–	–	4 800	–
Fotex[3]	100	1 000	1	100 000	230 000	–	–	–	–	230	–
Styl[4]	1 000	100	1	100 000	350 000	–	–	–	–	3 500	–

* A legutolsó átlagárfolyamhoz képest

[1] Vételi opció 1991. október 31-ig 10 Ft opciós díj mellett

[2] Vételi opció 1991. szeptember 15-ig 75 Ft opciós díj mellett

[3] Vételi opció 1991. augusztus 31-ig 10 Ft opciós díj mellett

[4] Vételi opció 1991. szeptember 30-ig 67 Ft opciós díj mellett

Betétek és rövid lejáratú értékpapírok kamatai:

OTP látra szóló betét: 12 %
átutalási betétszámla: 17%
egy évre lekötött betét: 25%
A fenti kamatok nettó értendők.

Kincstárjegyek:

3 havi 31 % (nettó 24,8%)
6 havi 32 % (nettó 25,6%)
9 havi 34 % (nettó 27,2 %)

Lakossági devizaszámla-kamatok éves szinten

1991. június 26-án

DEVIZANEM	Országos Takarékpénztár (OTP)							IBUSZ Rt.*				
	Látra szóló	Euro-csekk	lekötve					lekötve				
			1 hó-napra	3 hó-napra	6 hó-napra	9 hó-napra	12 hó-napra	1 hó-napra	3 hó-napra	6 hó-napra	9 hó-napra	12 hó-napra
USD	2 1/2	3 1/2	4 7/16	5 7/16	5 3/4	5 3/4	6 1/4	4,313	5,125	5,344	5,875	6,063
DEM	2 1/2	4 1/4	7 3/8	8 1/4	8 7/16	8 1/2	8 5/8	7,156	8,125	8,406	8,406	8,406
CHF	2	3 1/2	6 3/4	7 3/8	7 7/16	7 5/16	7 5/16	6,563	7,250	7,375	7,219	7,031
GBP	4	8	9 3/4	10 1/4	9 15/16	9 13/16	9 3/4	9,375	9,9063	9,594	9,625	9,469
ATS	2 1/2	4 1/4	7 1/8	8 1/2	8 9/16	8 9/16	8 9/16	6,875	8,156	8,219	8,219	8,219
NLG	2	–	7 1/2	8 3/16	7 13/16	7 13/16	7 13/16	7,063	7,781	7,625	7,625	7,625
FRF	3	–	8 1/4	8 15/16	8 3/4	8 3/4	8 5/8	7,844	7,938	7,938	7,938	8,000
CAD	4	–	5 3/8	6 1/4	6 3/8	6 9/16	6 11/16	5,375	6,250	6,313	6,563	6,813
DKK	2	–	3 1/2	4 5/16	4 1/4	4 1/4	4 1/4	3,469	4,125	4,094	4,094	4,094
SEK	2	–	6	6 15/16	7 1/8	7 1/4	7 1/4	5,625	6,688	6,875	6,875	7,094
NOK	2	–	3 3/8	3 15/16	3 7/8	3 7/8	3 7/8	2,875	3,531	3,469	3,469	3,469
FIM	2	–	3 7/8	4 3/8	4 5/8	4 5/8	4 7/8	2,875	4,000	4,375	4,375	4,625
ITL	2	–	6 13/16	7 5/8	7 5/8	7 11/16	7 13/16	6,465	7,156	7,125	7,313	7,375

* A látra szóló betét kamata valamennyi devizanemben 2%.

Üzlet NAPRÓL NAPRA
II. évfolyam
106. szám
1991.
július 6.
Ára: 29,10 Ft

- nem érkezett adat

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ→ helyes döntések→ felvirágzó gazdaság

Felszálló ágban

A világ vezető légitársaságai még nem heverték ki az Öböl-válság és a háború okozta anyagi veszteségeket. Hosszabb távon azonban a légiközlekedési vállalatok a forgalom jelentős bővülésével számolnak. A repülőgépflották esedékes cseréje mellett sok új gép beszerzését is tervezik. Konjunktúra vár a következő 15 esztendőben a forgalomirányító-berendezéseket készítő és a repülőterek építésével foglalkozó vállalatokra is.

A világ légitársaságai összesen kétmilliárd dollár veszteséget voltak kénytelenek elkönyvelni az Öböl-háború miatt, mert bizalmatlanná váltak az utasok és számos járat kimaradt. A szokásos üzletmenet a háború befejezése óta sem állt vissza. A repülőgépek többsége fél házzal startol, mert a terrorizmustól való félelem továbbra is kedvezőtlenül hat a nemzetközi turizmusra.

Egy év múlva jó lesz

Az első negyedév légiforgalma mintegy 30 százalékkal maradt el 1989 azonos időszakáétól. A légitársaságok előrejelzése szerint fellendülés legkorábban 1992 első részében várható.

A távolabbi jövőt illetően a társaságok egyértelműen optimisták. Tavaly a légitársaságok menetrendszerinti járatait 1,1 milliárd utas vette igénybe. A szakmában bibliának számító Boeing-előrejelzés szerint 2005-ig évente 5,2 százalékkal növekszik a légiutasok száma. Ebben jelentős szerepet játszanak a charterjáratok. Becslések szerint már 1989-ben 400 millióan utaztak menetrenden kívül indított repülőgépeken.

Sok a megrendelés

Az év elején a világon 5334 polgári utasszállító gép közlekedett. Az utasok számának várható növekedése azonban számottevően megnöveli a keresletet a közép- és a nagyhatósugarú repülőgépek iránt. A Boeing előrejelzése szerint 2005-re a légitársaságok gépeinek száma 14 200-ra bővül. A következő 15 esztendőben tehát több mint 9800 repülőgép vásárlására lehet számítani. Jelenlegi árakon ez 617 milliárd dollárt jelent.

A következő másfél évtizedben tehát a jelek szerint nem kell munkanélküliségtől tartania a világ három legnagyobb repülőgépgyárának a Boeingnek, a McDonnell-Douglasnek, valamint az Airbus Industriesnek. A Boeing mellett különösen az Airbus számíthat nagy megrendelésekre, viszont a McDonnell-Douglas piaci részesedésének csökkenésével kénytelen szembenézni.

Zsúfolt légterek

Európában és Észak-Amerikában már ma is igen zsúfolt a légtér. A két kontinenst összekötő légifolyosókon például már ötpercenként követik egymást a gépek, s ez épp csak megfelel a biztonsági előírásoknak.

A zsúfolt légterekben mind nehezebb az irányítás, a repülőterek pedig egyre kevésbé képesek kiszolgálni a megnövekedett légi- és utasforgalmat. A repülők 20-40 percet is köröznek, mielőtt megkapják a leszállási engedélyt.

A nagy forgalom, a kevés kifutópálya, valamint reptéri gépállás csak Európában évi 5 milliárd dollár többletkiadást okoz a légitársaságoknak. A körözés, a felszállásra várakozás járó motorral falja a kerozint. Amennyiben nem sikerül enyhíteni a katasztrofális zsúfoltságon, a többletkiadások elérhetik az évi 10 milliárd dollárt.

Bankok pénzelik

Kontinensünkön, Észak-Amerikában, valamint Délkelet-Ázsiában nagyszabású terveket dolgoztak ki a meglévő repülőterek bővítésére, új repterek építésére, az irányítási rendszer korszerűsítésére. Az előrejelzések szerint a világon az évezred végéig 300 milliárd dollárt fordítanak a repülőtéri infrastruktúra bővítésére. 100 milliárd dollárt költenek a forgalomirányítás korszerűsítésére, valamint az utasforgalmi részek modernizálására.

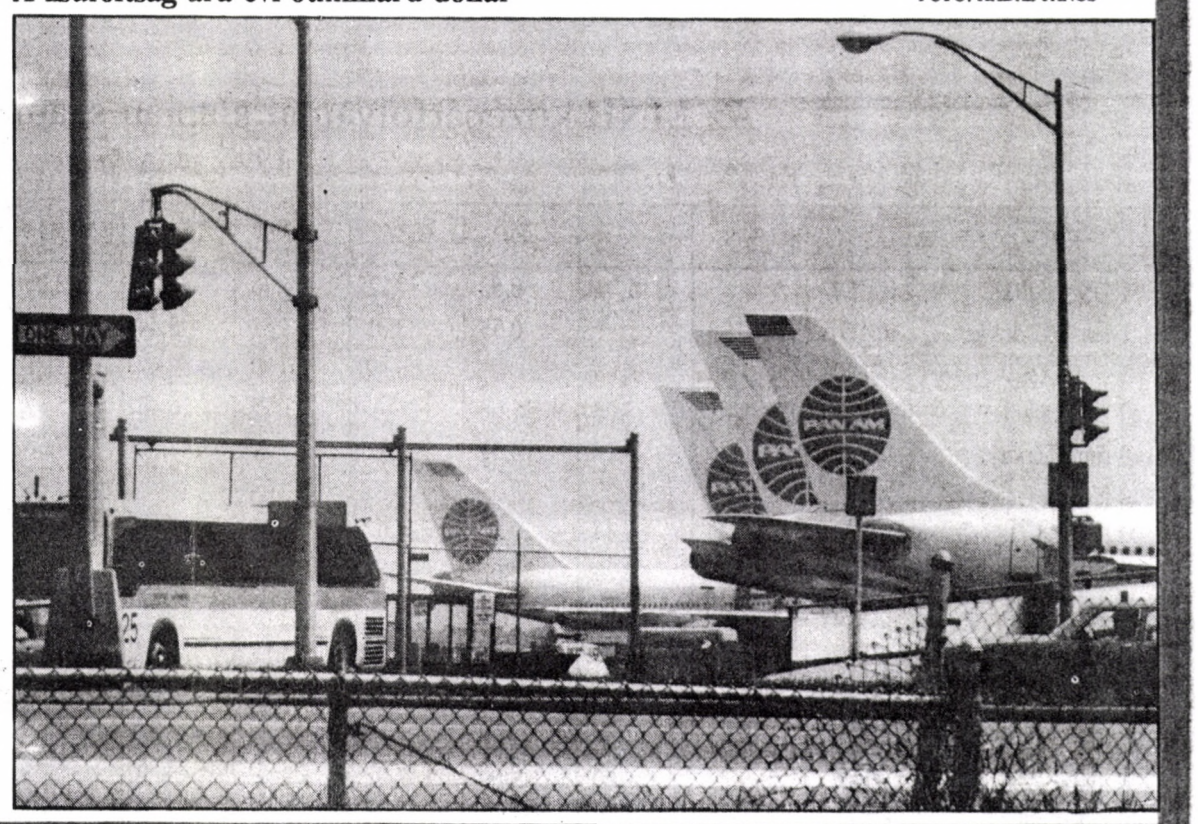
A megbízásokat elsősorban amerikai, angol, német és olasz vállalatok kapják, főként kormányoktól, vagy kormánygaranciát felmutató cégektől. A gépek beszerzése viszont inkább a légitársaságok költségvetését terheli. Többségük kereskedelmi bankokhoz fordul hitelért. Ezek manapság üzleti konstrukciók és garanciák sorát dolgozzák ki, hogy pénzüket viszontláthassák.

GONDA GYÖRGY

FOTÓ: HADAS JÁNOS

A zsúfoltság ára évi ötmilliárd dollár

üzlet

NAPRÓL NAPRA

II. évfolyam
111. szám

1991.
július 16.

Ára: 29,10 Ft

A világ időjárása az 5. oldalon

POSTA BANK

DEVIZABETÉT-KAMATOK

Postabank és Takarékpénztár Rt.

Érvényes: 1991. július 17-től

Megjegyzés:
1. Egy- és háromhavi devizabetétet csak vállalatoktól vagy 50 000 USD, ill. annak megfelelő értékű devizaösszeggel rendelkező magánügyfelektől fogadunk el.
2. A Postabank 10 000 USD összeget meghaladó, 6 és 12 havi lekötésű betétek esetében 0,125% kamatprémiumot térít.
3. A Postabank 50 000 USD összeget meghaladó 3, 6, 12 havi lekötés esetében 0,25%-os kamatprémiumot térít.
4. Éven túli vagy 100 000 USD összeget meghaladó betétnél eseti kamatmegállapításra van mód.
5. A bank a változtatás jogát fenntartja

	Látra szóló	1 havi	3 havi	6 havi	12 havi	
ATS	5,00	8,00	8,50	8,70	8,70	ATS
AUD	2,00	4,75	5,00	5,00	5,40	AUD
CAD	4,00	7,00	7,15	7,20	7,60	CAD
CHF	4,00	7,15	7,40	7,50	7,40	CHF
DEM	5,25	8,00	8,45	8,55	8,65	DEM
FRF	4,20	8,50	8,80	8,75	8,70	FRF
GBP	8,00	10,65	10,70	10,85	10,70	GBP
ITL	4,00	9,70	9,85	9,90	10,00	ITL
JPY	2,00	5,25	5,75	5,50	5,30	JPY
NLG	2,00	7,75	8,25	8,00	8,00	NLG
SEK	2,00	8,30	8,50	8,70	8,90	SEK
USD	4,75	5,45	5,65	5,80	6,00	USD

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Visszalopakodnak

Az amerikai vasúttársaságokat a készáruk szállításának piacáról a hatvanas évek elejétől fokozatosan kiszorította a közúti áruszállítás. Vasúton szinte csak a tömegcikkeket – szén, gabona, vegyipari termékek – szállították, a késztermékek fuvarozásának piacát egyértelműen az országos kamioncégek kaparintották meg.

Közutak virágzása

A vasút visszalopakodása 1981-ben kezdődött, amikor mind a vasúttársaságok, mind pedig a közúti fuvarozók számára feloldották a korábbi kötöttségeket. Felszabadították a szállítási tarifákat és megszüntettek több, idejétmúlt előírást. Ebből azonban elsősorban a közúti fuvarozók profitáltak. Ebben az ágazatban ugyanis ezrével jelentek meg olyan vállalatok, amelyek alkalmazottai nem tartoztak egyetlen szakszervezethez sem.

A vasúti dolgozók szakszervezetei viszont meglehetősen erősek az Egyesült Államokban. Követeléseiktől, valamint az előírások szigorú betartásától még a versenyképesség jelentős csökkenése árán sem voltak hajlandók lemondani. A vasút emiatt szinte teljesen elesett a készáruk szállítására vonatkozó megrendelésektől.

1980. és 1989. között a közúti szállítás cégei 60 százalékkal növelték bevételeiket. Ezek 1989-ben már elérték a 150 milliárd dollárt. Ugyanebben az időszakban az amerikai vasúttársaságok bevétele csak 6 százalékkal nőtt, s nem haladta meg a 30 milliárdot.

Sokat keresnek

Időközben azonban az USA hét legnagyobb vasúttársasága – CSX, Union Pacific, Burlington Northern, Norfolk, Conrail, Santa Fe, Southern Pacific – számottevően csökkentette működési költségeit. Sok tehervagont eladtak, ugyanakkor sok konténerszállítót vásároltak. Számítógépekkel dolgozták ki, hogyan lehet a leggazdaságosabban kihasználni a járatokat. Általában is korszerűsítették a vasutak működési rendjét.

Ennek következtében jócskán csökkent a vasúti dolgozók száma. Míg korábban egy tehervagon személyzete 4-5 fő volt, a korszerűsítés hatására kettőre csökkent a kísérők száma. Ennek azért van megkülönböztetett jelentősége, mert – hála a szakszervezeteknek – az amerikai vasutasok átlagjövedelme igen nagy. Évente átlagosan 56 ezer dollárt keresnek, a kamionosok évi átlagjövedelme viszont nem haladja meg a 30 ezer dollárt. Az amerikai statisztikák tanúsága szerint az egy főre jutó jövedelem csak az olajiparban, a beruházási bankszakmában és a brókercégeknél nagyobb, mint a vasútnál.

A létszámcsökkentés anyagi vonzatai természetesen sokat javítottak a vasút versenyképességén. A késztermékeket gyártó vállalatok kezdték felismerni, hogy az ezer kilométernél nagyobb távolságokon a vasút gazdaságosabb a közúti fuvarozásnál.

Vasúton olcsóbb

Miközben 10 esztendő alatt a vasutasok száma felére csökkent, a vasúti cégek új szolgáltatásokat vezettek be. Elterjedt a háztól házig, valamint a kikötőtől gyárig szállítás. Az üzleti élet bizalmát mi sem jelzi jobban, mint az, hogy az USA hat legnagyobb vasútcége részvényeinek tőzsdei árfolyama 1991. első öt hónapjában 15,7 százalékkal emelkedett. Például a Ford eddig szállítási kiadásainak 55 százalékát juttatta a vasutaknak, az idén már 65 százalékát.

Miközben a vasúttársaságok mind több készárut szállítanak, a tömegcikkek szállítása iránt is növekszik az igény. Például az USA-ból mind több szenet szállítanak Európába, s várhatóan bővül a Szovjetunióba szállítandó élelmiszerek mennyisége is.

Egy tanulmány szerint az évezred végéig 30 százalékkal növekszik majd a vasúton szállított áruk mennyisége. Az óvatos becslés még nem vehette figyelembe az amerikai törvényhozás ez év őszén várható döntésének kedvező hatásait. Minden jel arra mutat, hogy a kormány felhatalmazást kap a vasutak működésére vonatkozó, a biztonságot nem érintő ósdi előírások lazítására. Úgy látszik, hogy a szakszervezetek is hajlandók engedni korábbi merevségükből.

GONDA GYÖRGY

Az amerikai vasúttársaságok felett már a hetvenes években megkongatták a lélekharangot. Hosszú éveken át úgy látszott, hogy az Egyesült Államok áruszállítási piacán a kamionok véglegesen megnyerték a csatát. A vasút azonban nem adta fel. Önmaga áramvonalasításával, valamint a szakszervezetekkel való egyezkedéssel ismét kezdi visszanyerni régi erejét.

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

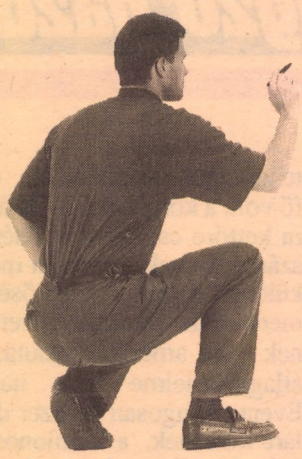
1991. július 12-én

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	36,00	42,00
100 dínár	(YUD)	25,00	45,00
100 forint	(HUF)	14,50	17,00
100 lei	(ROL)	4,50	9,50
100 rubel	(SUR)	35,00	65,00

A cseh korona nem hivatalos árfolyama

(A Budapest Bank közlése alapján, 1991. júl. 15-én)

	Vétel	Eladás
100 korona (CSK)	247,20	267,80

Devizák és valuták hivatalos forintárfolyama

1991. július 15-én

DEVIZANEM		Bankjegy és csekk		Deviza középárfolyam						
		Vétel	Eladás	1991. júl. 15.	1991. jún. 15.	Változás ±%	1991. jan. 2.	Változás ±%	1990. júl. 15.	Változás ±%
1 USA dollár	(USD)	75,40	80,07	77,93	77,48	+0,58	61,44	+26,84	64,04	+21,69
1 kanadai dollár	(CAD)	65,91	69,99	67,80	67,77	+0,04	52,93	+28,09	55,38	+22,43
1 angol font	(GBP)	122,81	130,41	125,98	126,22	–0,19	116,57	+8,07	115,60	+8,98
100 belga frank	(BEF)	202,00	214,50	207,49	208,89	–0,67	195,67	+6,04	188,95	+9,81
100 dán korona	(DKK)	1 075,25	1 141,77	1 103,86	1 115,28	–1,02	1 048,23	+5,31	1 022,73	+7,93
100 finn márka	(FIM)	1 743,53	1 851,37	1 779,28	1 815,55	–2,00	1 674,82	+6,24	1 662,62	+7,02
100 francia frank	(FRF)	1 225,54	1 301,34	1 259,51	1 266,55	–0,56	1 189,26	+5,91	1 159,42	+8,63
100 holland forint	(NLG)	3 691,92	3 920,28	3 791,41	3 817,12	–0,67	3 584,09	+5,78	3 453,83	+9,77
100 német márka	(DEM)	4 157,65	4 414,83	4 282,00	4 296,51	–0,34	4 046,70	+5,81	3 892,56	+10,00
100 norvég korona	(NOK)	1 064,92	1 130,80	1 095,48	1 100,13	–0,42	1 031,89	+6,16	1 014,32	+8,00
100 osztrák schilling	(ATS)	590,39	626,91	606,71	611,12	–0,72	574,86	+5,54	553,13	+9,69
100 portugál escudo	(PTE)	47,48	50,42	49,30	48,46	+1,73	45,26	+8,93	44,33	+11,21
100 spanyol peseta	(ESP)	65,97	70,05	68,20	68,97	–1,12	63,25	+7,83	63,49	+7,42
100 svájci frank	(CHF)	4 824,53	5 122,95	4 937,12	5 023,50	–1,72	4 741,45	+4,13	4 590,00	+7,56
100 svéd korona	(SEK)	1 149,50	1 220,60	1 180,97	1 191,16	–0,86	1 078,91	+9,46	1 073,67	+9,99
1000 olasz líra	(ITL)	55,83	59,29	57,45	57,70	–0,43	53,63	+7,12	53,13	+8,13
1000 japán jen	(JPY)	543,75	577,39	562,28	548,62	+2,49	452,43	+24,28	433,20	+29,80
1 ECU	(XEU)	85,39	90,68	87,80	88,45	–0,73	82,96	+5,83	80,57	+8,97

A Budapesti Értéktőzsde forgalma

1991. július 15.

Értékpapírok		A gazdát cserélt papírok	Kötések			Árfolyam					
megnevezése	névértéke	száma	száma	össz. névértéke	össz. árfolyamértéke	nyitó	záró	minimum	maximum	átlag	változás* %
Fotex	100	47 094	60	4 709 400	9 516 176	205	202	201	205	205	–1,95
Ibusz	1 000	405	10	405 000	1 736 500	4 300	4 250	4 250	4 300	4 387	–0,31
Agrimpex	10 000	10	2	100 000	343 500	34 200	34 500	34 200	34 500	34 350	–1,47
Styl	1 000	10	2	10 000	31 000	3 100	3 100	3 100	3 100	3 100	–3,04
Terraholding	1 000	153	6	153 000	244 800	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	–0,50
Skála Coop	10 000	5	1	50 000	115 000	23 000	23 000	23 000	23 000	23 000	+2,22
Martfűi Sörgyár	1 000	269	5	269 000	592 100	2 200	2 200	2 200	2 230	2 201	–2,40
Konzumker	400	45	2	18 000	63 450	1 410	1 410	1 410	1 410	1 410	+0,78
Fotex[1]	100	3 000	2	300 000	690 000	–	–	–	–	230	–

* A legutolsó átlagárfolyamhoz képest

[1] Vételi opció 1991. szeptember 30-ig 5 Ft opciós díj mellett

Betétek és rövid lejáratú értékpapírok kamatai:

OTP látra szóló betét: 12%
átutalási betétszámla: 17%
egy évre lekötött betét: 25%
A fenti kamatok nettó értendők.

Kincstárjegyek:

3 havi 31 % (nettó 24,8%)
6 havi 32 % (nettó 25,6%)
9 havi 34 % (nettó 27,2 %)

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. július 15-én

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,15	0,62	37,56	4,38	6,19	2,06	1,82	12,84	114,27	1,58	6,60	1 356,48	138,60
1 kanadai dollár	(CAD)	0,87		0,54	32,68	3,81	5,38	1,79	1,58	11,18	99,41	1,37	5,74	1 180,16	120,58
1 angol font	(GBP)	1,62	1,86		60,72	7,08	10,00	3,32	2,94	20,76	184,72	2,55	10,67	2 192,86	224,05
100 belga frank	(BEF)	2,66	3,06	1,65		11,66	16,47	5,47	4,85	34,20	304,24	4,20	17,57	3 611,66	369,02
100 finn márka	(FIM)	22,83	26,24	14,12	857,53		141,27	46,93	41,55	293,27	2 608,92	36,04	150,66	30 970,93	3 164,40
100 francia frank	(FRF)	16,16	18,58	10,00	607,02	70,79		33,22	29,41	207,60	1 846,79	25,51	106,65	21 923,59	2 240,00
100 holland forint	(NLG)	48,65	55,92	30,10	1 827,27	213,09	301,02		88,54	624,91	5 559,25	76,79	321,04	65 994,95	6 742,92
100 német márka	(DEM)	54,95	63,16	33,99	2 063,71	240,66	339,97	112,94		705,77	6 278,59	86,73	362,58	74 534,38	7 615,42
100 osztrák schilling	(ATS)	7,79	8,95	4,82	292,40	34,10	48,17	16,00	14,17		889,60	12,29	51,37	10 560,66	1 079,02
100 spanyol peseta	(ESP)	0,88	1,01	0,54	32,87	3,83	5,41	1,80	1,59	11,24		1,38	5,77	1 187,12	121,29
100 svájci frank	(CHF)	63,35	72,82	39,19	2 379,45	277,48	391,99	130,22	115,30	813,75	7 239,18		418,06	85 937,69	8 780,54
100 svéd korona	(SEK)	15,15	17,42	9,37	569,17	66,37	93,76	31,15	27,58	194,65	1 731,63	23,92		20 556,48	2 100,32
1000 olasz líra	(ITL)	0,74	0,85	0,46	27,69	3,23	4,56	1,52	1,34	9,47	84,24	1,16	4,86		102,17
1000 japán jen	(JPY)	7,22	8,29	4,46	270,99	31,60	44,64	14,83	13,13	92,68	824,46	11,39	47,61	9 787,29	

Üzlet
NAPRÓL NAPRA
II. évfolyam
114. szám
1991. július 20.
Ára: 29,10 Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Három lábra állt a Pepsi

Nagy fejlesztésekbe kezd Magyarországon a Pepsi Cola International – nyilatkozta a héten hazánkban járt cégelnök, Christopher Sinclair. A Pepsi most akarja kiaknázni a magyar piacon 1969 óta szerzett tapasztalatait azzal, hogy egyfajta hídfőállást épít ki nálunk kelet-európai piaci stratégiájának végrehajtásához.

Forradalmasította önmagát az örök második, a PepsiCo vállalatbirodalom. A cég tavalyi profitjának csak 34,5 százaléka származott az üdítőital üzletágból. A nyereség 42 százalékát a burgonyaszirmot és a hasonló rágcsálni valókat gyártó érdekeltségek, 23,5 százalékát pedig a gyorsétterem-hálózatok termelték meg.

Michael Jackson és Madonna Pepsi-hirdetései bejárták az egész világot, a popsztárok „bevetése" azonban nem tudta megrendíteni a Coca-Cola diadalmenetét a világ 150 országában. 1990-ben az USA-n kívül négyszer annyi Coca-Colát forgalmaztak, mint Pepsit. Az atlantai székhelyű Coca-Cola tavaly külföldön 1,8 milliárd dollár nyereséget ért el, a Pepsi külhoni forgalma viszont csak 94 millió dollár nyereséget hozott.

Az Egyesült Államok hatalmas üdítőital-piacán is behozhatatlannak látszik a Coca előnye, amelynek tavalyi piaci részesedése 40,9 százalékra növekedett, míg a Pepsi részaránya nem haladta meg a 33 százalékot.

Nem tudja átvenni a vezető helyet a Cocától

Brokkoliválogatás a mexikói Pepsi-éttermek számára

Kólák háborúja

A PepsiCo vezetői időben felismerték, hogy az üdítőital-piacon még hosszabb távon sem tudják átvenni a vezető helyet a Cocától, ezért már a hatvanas évek végén hozzáfogtak az óriáscég átalakításához. Két évtizeddel ezelőtt vásárolták meg a Frito–Lay vállalatot, amely azóta az USA legnagyobb zacskós sültkrumpligyártó cége lett. A Pepsi a cég felvásárlásával jó lóra tett, hiszen az amerikai életforma elmaradhatatlan kelléke a burgonyaszirom-rágcsálás.

Ezzel párhuzamosan a PepsiCo bedolgozta magát a gyorsbüfé üzletágba is. Megvásárolta az USA-ban és külföldön jól ismert Kentucky Fried Chicken, a Pizza Hut és a Taco Bell gyorsétterem-hálózatokat. Az USA-ban és külföldön e három étteremláncnak több ezer nyereséges üzlete van.

A Pepsi tulajdonában lévő gyorséttermek jelentős mértékben segítik a vállalat üdítőital üzletágát, hiszen ezek természetesen a Pepsi-Cola üdítőit árulják. Érdemes megjegyezni, hogy néhány esztendővel ezelőtt a Burger King és a Wendy's gyorsétterem-hálózat egy ideig Coca-Cola helyett Pepsit kínált vendégeinek. A Coca-Cola cég természetesen azonnal ellentámadásba lendült, s a két gyorsétterem-hálózatot visszahódította saját termékei számára. Döntő érve az volt, hogy a Burger King és a Wendy's ne támogassa azt az üdítőital-gyártót, amelynek gyorséttermei éles versenyharcot folytatnak velük.

A Coca-Cola üdítőitalokból származó nyeresége jócskán meghaladja a Pepsiét. A PepsiCo gyorséttermei viszont felülmúlják a Cocáéit. Érthető tehát, hogy a Pepsi beruházásainak mind nagyobb részét pumpálja ebbe az üzletágba. Az elmúlt két esztendőben a PepsiCo beruházásaiból az éttermi láncok 40 százalékkal részesedtek.

Jó példa a vállalati stratégia változására a mexikói piac átalakítása. A Pepsi számára egyértelművé vált, hogy a déli szomszédnál sem tud eredményes versenyt folytatni a Coca-Colával az üdítőital-piacon. Jó lehetőségek nyíltak viszont a harapnivalók területén. A PepsiCo 300 millió dollárt ruházott be Mexikó vezető édességgyártó cégébe, az Empresas Camesaba, s ezzel gyakorlatilag hatalmába kerítette a több mint 100 milliós ország aprósütemény-piacát.

Külföldi hódítások

Az eladások és a nyereség alakulása arra késztette a Pepsit, hogy stratégiai döntést hozzon: átnyergel-e az élelmiszer üzletágra, vagy pedig az üdítőitalok területén erősít. A vállalat vezetői úgy döntöttek, hogy elsősorban az éttermi hálózatokat és a Frito–Lay-t részesítik előnyben beruházásaiknál.

De nem feledkeznek meg a kóláról sem. Megítélésük szerint az Egyesült Államokban részesedésüket a kólapiacon már nem tudják számottevően növelni, külföldön azonban még van lehetőség a terjeszkedésre. A Pepsi Cola International tervei szerint a következő két évben egymilliárd dollárt invesztálnak külföldön az üdítőital üzletág bővítésére. Elsősorban olyan országokat céloznak meg, ahol a Coca-Cola még nem tarolta le a piacot. Megítélésük szerint kedvező lehetőségek kínálkoznak a cég számára Japánban, Németországban és Kelet-Európában. Ezen belül – mint a PepsiCo International elnökének mostani látogatása is aláhúzta – Magyarországon.

GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1991. július 18-án

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	36,00	42,00
100 dínár	(YUD)	25,00	45,00
100 forint	(HUF)	14,50	17,00
100 lei	(ROL)	4,50	9,50
100 rubel	(SUR)	35,00	65,00

A cseh korona nem hivatalos árfolyama

(A Budapest Bank közlése alapján, 1991. júl. 19-én)

	Vétel	Eladás
100 korona (CSK)	247,20	267,80

Devizák és valuták hivatalos forintárfolyama

1991. július 19-én

DEVIZANEM		Bankjegy és csekk		Deviza középárfolyam						
		Vétel	Eladás	1991. júl. 19.	1991. jún. 19.	Változás ±%	1991. jan. 2.	Változás ±%	1990. júl. 19.	Változás ±%
1 USA dollár	(USD)	75,00	79,64	77,00	77,75	–0,96	61,44	+25,33	64,02	+20,27
1 kanadai dollár	(CAD)	65,43	69,48	66,75	68,11	–2,00	52,93	+26,11	55,52	+20,23
1 angol font	(GBP)	123,31	130,94	127,95	125,06	+2,31	116,57	+9,76	116,65	+9,69
100 belga frank	(BEF)	203,18	215,74	210,21	208,37	+0,88	195,67	+7,43	188,86	+11,30
100 dán korona	(DKK)	1 081,72	1 148,64	1 120,30	1 111,36	+0,80	1 048,23	+6,88	1 023,70	+9,44
100 finn márka	(FIM)	1 740,98	1 848,66	1 801,31	1 809,08	–0,43	1 674,82	+7,55	1 668,11	+7,99
100 francia frank	(FRF)	1 232,62	1 308,86	1 275,35	1 262,25	+1,04	1 189,26	+7,24	1 160,24	+9,92
100 holland forint	(NLG)	3 713,85	3 943,57	3 843,18	3 807,20	+0,95	3 584,09	+7,23	3 454,12	+11,26
100 német márka	(DEM)	4 183,46	4 442,24	4 333,47	4 285,88	+1,11	4 046,70	+7,09	3 894,29	+11,28
100 norvég korona	(NOK)	1 072,60	1 138,94	1 111,03	1 095,29	+1,44	1 031,89	+7,67	1 015,66	+9,39
100 osztrák schilling	(ATS)	594,43	631,19	614,82	609,24	+0,92	574,86	+6,95	553,70	+11,04
100 portugál escudo	(PTE)	48,53	51,53	50,50	48,58	+3,95	45,26	+11,58	44,37	+13,82
100 spanyol peseta	(ESP)	66,77	70,89	69,06	68,42	+0,94	63,25	+9,19	63,55	+8,67
100 svájci frank	(CHF)	4 827,25	5 125,85	4 994,86	4 976,28	+0,37	4 741,45	+5,34	4 548,64	+9,81
100 svéd korona	(SEK)	1 155,91	1 227,41	1 196,99	1 186,37	+0,90	1 078,91	+10,94	1 075,55	+11,29
1000 olasz líra	(ITL)	56,20	59,68	58,12	57,62	+0,87	53,63	+8,37	53,16	+9,33
1000 japán jen	(JPY)	547,05	580,89	562,91	550,47	+2,26	452,43	+24,42	434,70	+29,49
1 ECU	(XEU)	85,99	91,30	88,92	88,07	+0,97	82,96	+7,18	80,71	+10,17

A Budapesti Értéktőzsde forgalma

1991. július 19.

Értékpapírok		A gazdát cserélt papírok	Kötések			Árfolyam					
megnevezése	névértéke	száma	száma	össz. névértéke	össz. árfolyamértéke	nyitó	záró	minimum	maximum	átlag	változás* %
Fotex	100	59 429	45	5 942 900	12 106 666	203	204	203	204	204	–
Ibusz	1 000	118	4	118 000	496 150	4 200	4 200	4 200	4 210	4 204	–0,15
Styl	1 000	10	1	10 000	30 600	3 060	3 060	3 060	3 060	3 060	+0,32
Terraholding	1 000	102	5	102 000	157 830	1 550	1 540	1 540	1 550	1 547	–1,28
Skála Sztráda	10 000	6	6	60 000	145 400	24 100	24 300	24 100	24 300	24 233	+0,09
Skála Coop	10 000	36	5	360 000	813 600	22 600	22 600	22 600	22 600	22 600	–0,11
Bonbon H.	1 000	1	1	1 000	2 540	2 540	2 540	2 540	2 540	2 540	+0,39
Konzumker	400	230	3	92 000	282 900	1 250	1 210	1 210	1 250	1 230	–5,39
Konzumker[1]	400	100	1	40 000	150 000	–	–	–	–	1 500	–

* A legutolsó átlagárfolyamhoz képest

[1] Vételi opció 1991. október 31-ig 40 Ft opciós díj mellett

Betétek és rövid lejáratú értékpapírok kamatai:

OTP látra szóló betét: 12%
átutalási betétszámla: 17%
egy évre lekötött betét: 25%
A fenti kamatok nettó értendők.

Kincstárjegyek:

3 havi 31 % (nettó 24,8%)
6 havi 32 % (nettó 25,6%)
9 havi 34 % (nettó 27,2 %)

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. július 19-én

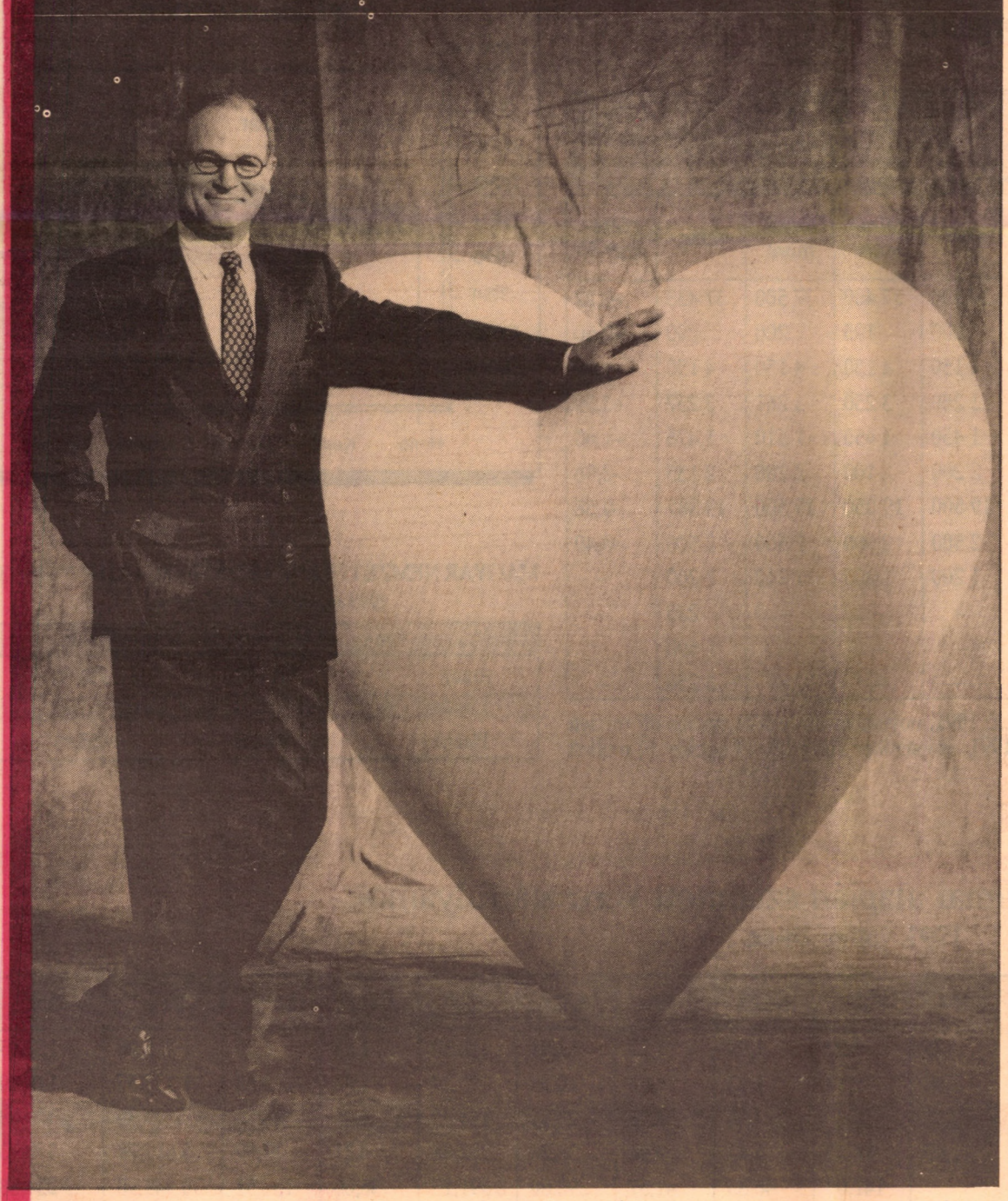
DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,15	0,60	36,63	4,27	6,04	2,00	1,78	12,52	111,50	1,54	6,43	1 324,85	136,79
1 kanadai dollár	(CAD)	0,87		0,52	31,75	3,71	5,23	1,74	1,54	10,86	96,66	1,34	5,58	1 148,49	118,58
1 angol font	(GBP)	1,66	1,92		60,87	7,10	10,03	3,33	2,95	20,81	185,27	2,56	10,69	2 201,48	227,30
100 belga frank	(BEF)	2,73	3,15	1,64		11,67	16,48	5,47	4,85	34,19	304,39	4,21	17,56	3 616,83	373,43
100 finn márka	(FIM)	23,39	26,99	14,08	856,91		141,24	46,87	41,57	292,98	2 608,33	36,06	150,49	30 992,95	3 200,00
100 francia frank	(FRF)	16,56	19,11	9,97	606,70	70,80		33,18	29,43	207,43	1 846,73	25,53	106,55	21 943,39	2 265,64
100 holland forint	(NLG)	49,91	57,58	30,04	1 828,26	213,35	301,34		88,69	625,09	5 564,99	76,94	321,07	66 124,92	6 827,34
100 német márka	(DEM)	56,28	64,92	33,87	2 061,50	240,57	339,79	112,76		704,84	6 274,94	86,76	362,03	74 560,74	7 698,34
100 osztrák schilling	(ATS)	7,98	9,21	4,81	292,48	34,13	48,21	16,00	14,19		890,27	12,31	51,36	10 578,46	1 092,22
100 spanyol peseta	(ESP)	0,90	1,03	0,54	32,85	3,83	5,41	1,80	1,59	11,23		1,38	5,77	1 188,23	122,68
100 svájci frank	(CHF)	64,87	74,83	39,04	2 376,13	277,29	391,65	129,97	115,26	812,41	7 232,64		417,29	85 940,47	8 873,28
100 svéd korona	(SEK)	15,55	17,93	9,36	569,43	66,45	93,86	31,15	27,62	194,69	1 733,26	23,96		20 595,15	2 126,43
1000 olasz líra	(ITL)	0,75	0,87	0,45	27,65	3,23	4,56	1,51	1,34	9,45	84,16	1,16	4,86		103,25
1000 japán jen	(JPY)	7,31	8,43	4,40	267,78	31,25	44,14	14,65	12,99	91,56	815,10	11,27	47,03	9 685,31	

Üzlet
NAPRÓL
NAPRA
II. évfolyam
116. szám
1991.
július 25.
Ára: 29,10 Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Fáradt szív a mosoly mögött

A nyolcvanas években ismerkedett meg a világ a work-a-holics, a munkagüzü kifejezéssel. Kezdetben a japán vállalati dolgozókat tartották ilyennek, később pedig a munkába temetkező menedzserekre általában értették ezt. Évtizedünk új kifejezése a play-a-holics, vagyis az a gazdasági vezető, aki még szabadidejét is mérnöki pontossággal megtervezi.

A fejlett ipari országokban a vállalatok elvárják dolgozóiktól – vezetőiktől pedig különösen – a jó fizikai erőnlétet, a gyűrődések elviselését. Az állandó időhiánnyal küszködő menedzserek számára egyre nagyobb gondot jelent ennek a követelménynek a teljesítése.

Görcsös szabadidő

A legfejlettebb huszonnégy ipari országban végzett felmérés szerint az elmúlt öt esztendőben a menedzserek munkaideje 20 százalékkal nőtt meg. Ennek megfelelően csökkent a kikapcsolódásra, pihenésre rendelkezésre álló idejük. Divat lett a vezetők körében a túlórák megnyújtása, a szabadságok munkával való eltöltése.

A vállalati vezetők több mint negyven százaléka két hétnél rövidebb időre megy el szabadságra, s még a vakáció alatt is kétnaponta hívogatja cégét. Ha a világ másik végén tölti szabadságát, inkább késő éjjelig fennmarad, nehogy elszakadjon vállalata napi üzletmenetétől. Képtelen lazítani, kikapcsolódni, s alig várja, hogy ismét visszatérhessen munkahelyére.

Ezek a vezetők természetesen tisztában vannak azzal, hogy életformájuk infarktushoz, gyomorfekélyhez, idegösszeroppanáshoz vezet. Ezt úgy próbálják elkerülni, hogy rövid pihenőidejüket, vakációjukat görcsös igyekezettel próbálják megszervezni. Ám ez újabb feszültségek, újabb terhek forrásává válik.

Dühösen pihennek

A play-a-holicsokat nem nehéz felismerni. Kimondottan dühösek, ha szabadidejük valóban szabad, s nincs telezsúfolva regenerálódásukat szolgáló programokkal. Kicentizik a színházra, a kártyázásra, a társasági életre, a testedzésre fordítható időt. A körükben végzett pszichológiai vizsgálatok viszont arról tanúskodnak, hogy az így megtervezett pihenés elveszíti szerepét: a szervezet nem töltődik fel, nem regenerálódik.

Ha az üzleti vacsora elé beterveznek egy 15 perces futást vagy tornatermi edzést, egész nap azon szoronganak, hogyan jönnek majd ki az időből. Hiszen az edzés után még zuhanyozni kell, át kel öltözni, s oda kell érni az étterembe. Elég csak egy kis csúszás a napi programban, vagy egy közlekedési dugó, s már oda is az aznapra kirótt kondicionálás.

Csak azok kreativitása nő, akik lazán töltik el szabadidejüket. Ezért a play-a-holics betegséget a családtagoknak és a meg nem fertőzött munkatársaknak együttesen kell gyógyítaniuk. Első lépésként meg kell győzni a magát szabadidejében is túlhajszoló menedzsert, hogy időnként ki kell kapcsolni a telefaxot, a hordozható telefont és az állandóan kéznél lévő menedzserkalkulátort. Természetesen nem kelthetnek benne olyan érzést, mintha nem lenne olyan fontos ember.

A cég nem hálás

Különösen a gyerekek győzhetik meg hatásosan a túlpörgött papát vagy mamát arról, hogy most már igazán szükségük van rá. Vegyék rá arra, hogy menjenek együtt kirándulni, sportolni, bevásárolni. Ha valakik, akkor ők igazán el tudják érni, hogy a hétvége ne legyen percre pontosan beosztva, s legalább négy olyan órája legyen a túlhajszolt menedzsernek, amikor valóban nem csinál semmit.

A pszichológusok azt tanácsolják, hogy az egy cégnél dolgozók minél kevesebb szabadidőt töltsenek együtt. A tanácsokért persze borsos árat számítanak fel. De a vállalati vezetőknek maguknak kellene felismerniük, hogy legalább egyre zsugorodó szabadidejükben legyenek önmaguk urai. Az ellen aligha appellálhatnak, hogy munkaidejüket a vállalati mókuskerék pörgése meg a titkárnő szabályozza. Ám ha a kemény munkát hasonlóan kemény pihenés követi, azt előbb-utóbb nem csak a menedzser, de a vállalata is megszenvedi. És ezt a cég nem tűrheti sokáig…

GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1991. július 23-én

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	36,00	42,00
100 dínár	(YUD)	25,00	45,00
100 forint	(HUF)	14,50	17,00
100 lei	(ROL)	4,50	9,50
100 rubel	(SUR)	40,00	70,00

A cseh korona nem hivatalos árfolyama

(A Budapest Bank közlése alapján, 1991. júl. 24-én)

		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	247,20	267,80

Devizák és valuták hivatalos forintárfolyama

1991. július 24-én

DEVIZANEM		Bankjegy és csekk		Deviza középárfolyam						
		Vétel	Eladás	1991. júl. 24.	1991. jún. 24.	Változás ±%	1991. jan. 2.	Változás ±%	1990. júl. 24.	Változás ±%
1 USA dollár	(USD)	74,28	78,88	76,76	77,46	–0,90	61,44	+24,93	63,86	+20,20
1 kanadai dollár	(CAD)	64,13	68,10	66,40	67,84	–2,12	52,93	+25,45	55,27	+20,14
1 angol font	(GBP)	124,72	132,44	128,49	126,16	+1,85	116,57	+10,23	116,09	+10,68
100 belga frank	(BEF)	205,24	217,94	211,17	208,94	+1,07	195,67	+7,92	189,40	+11,49
100 dán korona	(DKK)	1 092,22	1 159,78	1 123,79	1 116,41	+0,66	1 048,23	+7,21	1 025,46	+9,59
100 finn márka	(FIM)	1 755,38	1 863,96	1 806,55	1 808,68	–0,12	1 674,82	+7,87	1 668,38	+8,28
100 francia frank	(FRF)	1 243,72	1 320,66	1 280,62	1 265,39	+1,20	1 189,26	+7,68	1 163,33	+10,08
100 holland forint	(NLG)	3 749,06	3 980,96	3 857,31	3 819,44	+0,99	3 584,09	+7,62	3 464,93	+11,32
100 német márka	(DEM)	4 225,69	4 487,07	4 345,34	4 301,27	+1,02	4 046,70	+7,38	3 902,33	+11,35
100 norvég korona	(NOK)	1 083,81	1 150,85	1 115,25	1 102,01	+1,20	1 031,89	+8,08	1 016,32	+9,73
100 osztrák schilling	(ATS)	600,06	637,18	617,42	611,24	+1,01	574,86	+7,40	554,53	+11,34
100 portugál escudo	(PTE)	49,29	52,33	50,81	49,13	+3,42	45,26	+12,26	44,37	+14,51
100 spanyol peseta	(ESP)	67,69	71,87	69,72	68,47	+1,83	63,25	+10,23	63,71	+9,43
100 svájci frank	(CHF)	4 885,73	5 187,95	5 010,47	5 017,22	–0,13	4 741,45	+5,67	4 568,35	+9,68
100 svéd korona	(SEK)	1 166,89	1 239,07	1 200,32	1 188,27	+1,01	1 078,91	+11,25	1 076,54	+11,50
1000 olasz líra	(ITL)	56,72	60,22	58,37	57,79	+1,00	53,63	+8,84	53,30	+9,51
1000 japán jen	(JPY)	543,04	576,62	558,46	557,87	+0,11	452,43	+23,44	429,15	+30,13
1 ECU	(XEU)	86,84	92,21	89,37	88,33	+1,18	82,96	+7,73	80,88	+10,50

A Budapesti Értéktőzsde forgalma

1991. július 24.

Értékpapírok		A gazdát cserélt papírok	Kötések			Árfolyam					
megnevezése	névértéke	száma	száma	össz. névértéke	össz. árfolyamértéke	nyitó	záró	minimum	maximum	átlag	változás* %
Dunaholding	10 000	3	2	30 000	112 300	37 400	37 500	37 400	37 500	37 433	+0,22
Fotex	100	11 392	29	1 139 200	2 274 068	195	200	195	200	200	+0,50
Ibusz	1 000	5	1	5 000	20 750	4 150	4 150	4 150	4 150	4 150	–1,20
Styl	1 000	7 400	10	7 400 000	24 104 100	3 250	3 260	3 250	3 261	3 257	+3,59
Terraholding	1 000	206	5	206 000	304 200	1 510	1 450	1 450	1 510	1 476	–1,60
Martfű	10 000	2	2	20 000	42 700	2 100	2 200	2 100	2 200	2 135	–2,96
Nitroil	10 000	8	3	80 000	155 100	19 050	19 500	19 050	19 500	19 387	–0,58
Bonbon H.	1 000	10	1	10 000	25 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	–0,40
Konzumker	400	1 144	4	457 600	1 373 140	1 200	1 200	1 200	1 210	1 200	–
Fotex[1]	100	1 200	2	120 000	282 000	–	–	–	–	235	–
Budaflax[2]	1 000	100	1	100 000	160 000	–	–	–	–	1 600	–
Styl[3]	1 000	100	1	100 000	325 000	–	–	–	–	3 250	–

* A legutolsó átlagárfolyamhoz képest

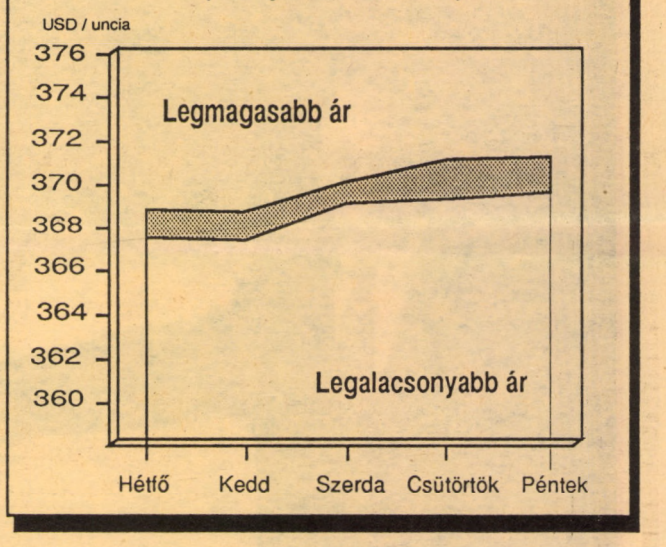
[1] Vételi opció 1991. november 30-ig 5 Ft opciós díj mellett

[2] Vételi opció 1991. október 31-ig 50 Ft opciós díj mellett

[3] Vételi opció 1991. szeptember 30-ig 180 Ft opciós díj mellett

Az arany tőzsdei jegyzése

(1991. július 15-19 között)

MAGYAR NEMZETI BANK NEMESFÉM-ÁRFOLYAMOK

(999 ezrelékes, forint/gramm)

	Vétel	Eladás
Arany	914,00	928,00
Ezüst	11,00	11,20
Platina	940,00	955,00

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. július 24-én

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,16	0,60	36,35	4,25	5,99	1,99	1,77	12,43	110,10	1,53	6,39	1 315,06	137,45
1 kanadai dollár	(CAD)	0,87		0,52	31,44	3,68	5,18	1,72	1,53	10,75	95,24	1,33	5,53	1 137,57	118,90
1 angol font	(GBP)	1,67	1,94		60,85	7,11	10,03	3,33	2,96	20,81	184,29	2,56	10,70	2 201,30	230,08
100 belga frank	(BEF)	2,75	3,18	1,64		11,69	16,49	5,47	4,86	34,20	302,88	4,21	17,59	3 617,78	378,13
100 finn márka	(FIM)	23,54	27,21	14,06	855,50		141,07	46,83	41,57	292,60	2 591,15	36,06	150,51	30 949,98	3 234,88
100 francia frank	(FRF)	16,68	19,29	9,97	606,44	70,89		33,20	29,47	207,41	1 836,80	25,56	106,69	21 939,70	2 293,13
100 holland forint	(NLG)	50,25	58,09	30,02	1 826,64	213,52	301,21		88,77	624,75	5 532,57	76,98	321,36	66 083,78	6 907,05
100 német márka	(DEM)	56,61	65,44	33,82	2 057,74	240,53	339,32	112,65		703,79	6 232,56	86,73	362,02	74 444,75	7 780,93
100 osztrák schilling	(ATS)	8,04	9,30	4,81	292,38	34,18	48,21	16,01	14,21		885,57	12,32	51,44	10 577,69	1 105,58
100 spanyol peseta	(ESP)	0,91	1,05	0,54	33,02	3,86	5,44	1,81	1,60	11,29		1,39	5,81	1 194,45	124,84
100 svájci frank	(CHF)	65,27	75,46	39,00	2 372,72	277,35	391,25	129,90	115,31	811,52	7 186,56		417,43	85 839,82	8 971,94
100 svéd korona	(SEK)	15,64	18,08	9,34	568,41	66,44	93,73	31,12	27,62	194,41	1 721,63	23,96		20 563,99	2 149,34
1000 olasz líra	(ITL)	0,76	0,88	0,45	27,64	3,23	4,56	1,51	1,34	9,45	83,72	1,16	4,86		104,52
1000 japán jen	(JPY)	7,28	8,41	4,35	264,46	30,91	43,61	14,48	12,85	90,45	801,00	11,15	46,53	9 567,59	

üzlet

NAPRÓL NAPRA

II. évfolyam
118. szám

1991.
július 27.

Ára: 29,10 Ft

A VILÁG IDŐJÁRÁSA

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

A Malakkai-szoros Szingapúr közelében

Kalóz-paradicsom

A világtengereken szervezett kalózbandák garázdálkodnak. Kereskedelmi hajókat támadnak meg és rabolnak ki. Sok esetben nem elégszenek meg a rakománnyal, a hajót is értékesítik. Az elmúlt tíz esztendőben 150 hajó eltűnését jelentették be. Ám szakértők szerint a kalóztámadásoknak csupán 40 százalékáról szerez tudomást a világ.

Április 15-én, nem messze a vietnami parti vizektől a Hai Hui kereskedelmi szállítóhajót felségjel nélküli gyorsnaszádok vették körül, a fedélzetet pillanatok alatt ellepték az automata fegyverekkel felszerelt haramiák. A kapitányt és a legénységet bezárták a kabinokba, s néhány óra alatt négyszáz tonnányi áruval könnyítették meg a hajót. Nyolcszáz képmagnót, több konténer dobozos sört és több száz motorkerékpárt raktak át a gyorsnaszádokra, amelyek sietősen távoztak.

Éjjel egykor jönnek

A Hai Hui esete nem egyedülálló. Az egész világra kiterjedő információs hálózattal, gyors hajókkal, korszerű fegyverekkel és távközlési berendezésekkel felszerelt bandák mind gyakrabban csapnak le az áruszállító hajókra. A támadások többségét éjjel 1 és hajnali 6 óra között hajtják végre. A kalózok általában 15 perc alatt kirámolnak egy-egy hajót.

Napjaink tengeri farkasai nem selymet, fűszert és drágaköveket, hanem cementet, kávét, autóakkumulátort, acélcsöveket és elsősorban női divatcikkeket rabolnak. A kőolajszállító tankerek rakományát nem tudják átszivattyúzni, de ezekről is elviszik a készpénzt, az értékesebb elektronikai és navigációs berendezéseket.

Kelendőek az élelmiszerek is. Tavasszal háromezer tonna cukor tűnt el Olaszország és Libanon között, de kalózok rabolták ki azt a hajót is, amely 2500 tonna paradicsompürét szállított Görögországból Algériába. Az áruk természetesen zugkereskedők kezébe kerültek, s nyilvánvalóan rövid időn belül újra feltűntek a piacon.

Évi 120 támadás

A nemzetközi kalózbandáknak elsőrangú információik vannak az áruszállító hajók rakományáról, útvonaláról, valamint a legénység létszámáról. Tudják azt is, hogy a kereskedelmi hajókon nincs önvédelmi fegyver, s a kapitányok páncélszekrényében – az előírásoknak megfelelően – mindig van 50 ezer dollár készpénz a legénység bérére, valamint a kikötői és egyéb kiadások fedezésére.

A Nemzetközi Kereskedelmi Kamara és a Nemzetközi Tengerhajózási Hivatal jelentése szerint évente mintegy 120 kereskedelmi hajót ér kalóztámadás, s a kár meghaladja az évi 250 millió dollárt. A biztosítótársaságok statisztikái szerint tavaly a legtöbb támadást a Dél-kínai-tengeren, Nyugat-Afrika és Brazília partja közelében hajtották végre. A világ első számú veszélyzónája a Szingapúr melletti Malakkai-szoros. Itt naponta 240 hajó halad át, ami valósággal csáberővel hat Szingapúr, Thaiföld, Tajvan, Malajzia és Hongkong legjobban szervezett kalóz-szindikátusaira.

A hajóstársaságok régebben nem féltették nagy tengerjáróikat a támadásoktól, hiszen elsősorban a kisebb áruszállítók voltak a rablók célpontjai. Napjainkban azonban nincsenek biztonságban a nagyobb hajók sem, amelyeken a korszerű navigációs és rakodóberendezések elterjedése miatt a legénység létszáma alig haladja meg a huszat. Az elmúlt 20 hónapban sikeres kalózakciót hajtottak végre a 120 ezer tonnás dél-koreai Ocean Runner, a 80 ezer tonnás amerikai Ocean City és a 114 ezer tonnás görög Konkar Dinos teherszállítók ellen.

Önrabló haramiák

Mind gyakoribb, hogy hajókat rabolnak el. Ezeket átfestik, s az így újjászületett hajók olcsón ajánlják szolgáltatásaikat. A mit sem sejtő kereskedők szívesen és gyanútlanul veszik igénybe a viszonylag előnyös szállítási lehetőséget. Ám alig fut ki a hajó a nyílt tengerre, a haramiák immár saját hajójukat rabolják ki, amit aztán újrafestenek…

Az elmúlt tíz esztendőben 150 hajó eltűnését jelentették be. Nem a tenger nyelte el őket. A szervezett kalózbandák egyszerűen megsemmisítették a dokumentumaikat, s a hajókat bejegyeztették Panamában vagy Libériában. Ezeket aztán jó pénzért eladták, minthogy okmányaik már teljesen rendben voltak.

A biztosítók és a hajóstársaságok nyomozók százait foglalkoztatják a kalózáruk felkutatására – nem sok sikerrel. Mint ahogy nem jár sok eredménnyel a kalózok elleni küzdelem sem. Annál kevésbé, mert – szakértők véleménye szerint – a kalóztámadásoknak csupán 40 százalékáról szerez tudomást a világ. A hajóstársaságok nem szívesen adnak hírt az incidensekről, mert ez rontja hitelüket és üzletmenetüket. Ezért aztán mind több zugkereskedő ad megrendelést a Manilai-öbölre néző szállodaszobájából értékes rakományok vagy egész hajók megszerzésére.

GONDA GYÖRGY

PÉNZÜGYEK

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1991. július 25-én

Devizanem	Vétel	Eladás
100 korona (CSK)	36,00	42,00
100 dínár (YUD)	20,00	40,00
100 forint (HUF)	14,50	17,00
100 lei (ROL)	5,50	10,50
100 rubel (SUR)	40,00	70,00

A cseh korona nem hivatalos árfolyama

(A Budapest Bank közlése alapján, 1991. júl. 26-án)

	Vétel	Eladás
100 korona (CSK)	247,20	267,80

Devizák és valuták hivatalos forintárfolyama

1991. július 26-án

DEVIZANEM		Bankjegy és csekk		Deviza középárfolyam						
		Vétel	Eladás	1991. júl. 26.	1991. jún. 26.	Változás ±%	1991. jan. 2.	Változás ±%	1990. júl. 26.	Változás ±%
1 USA dollár	(USD)	74,28	78,88	76,34	77,33	–1,28	61,44	+24,25	63,61	+20,01
1 kanadai dollár	(CAD)	64,13	68,10	66,25	67,71	–2,16	52,93	+25,17	54,99	+20,48
1 angol font	(GBP)	124,72	132,44	128,66	126,09	+2,04	116,57	+10,37	115,04	+11,84
100 belga frank	(BEF)	205,24	217,94	212,43	209,37	+1,46	195,67	+8,57	190,19	+11,69
100 dán korona	(DKK)	1 092,22	1 159,78	1 131,11	1 116,22	+1,33	1 048,23	+7,91	1 029,28	+9,89
100 finn márka	(FIM)	1 755,38	1 863,96	1 814,80	1 817,43	–0,14	1 674,82	+8,36	1 669,36	+8,71
100 francia frank	(FRF)	1 243,72	1 320,66	1 286,84	1 270,17	+1,31	1 189,26	+8,21	1 167,97	+10,18
100 holland forint	(NLG)	3 749,06	3 980,96	3 879,89	3 826,98	+1,38	3 584,09	+8,25	3 475,91	+11,62
100 német márka	(DEM)	4 225,69	4 487,07	4 374,02	4 308,66	+1,52	4 046,70	+8,09	3 915,53	+11,71
100 norvég korona	(NOK)	1 083,81	1 150,85	1 120,63	1 104,50	+1,46	1 031,89	+8,60	1 016,29	+10,27
100 osztrák schilling	(ATS)	600,06	637,18	621,35	613,38	+1,30	574,86	+8,09	556,48	+11,66
100 portugál escudo	(PTE)	49,29	52,33	51,05	49,43	+3,28	45,26	+12,79	44,53	+14,64
100 spanyol peseta	(ESP)	67,69	71,87	70,16	68,78	+2,01	63,25	+10,92	63,95	+9,71
100 svájci frank	(CHF)	4 885,73	5 187,95	5 017,98	5 005,29	+0,25	4 741,45	+5,83	4 597,45	+9,15
100 svéd korona	(SEK)	1 166,89	1 239,07	1 207,32	1 191,24	+1,35	1 078,91	+11,90	1 076,11	+12,19
1000 olasz líra	(ITL)	56,72	60,22	58,71	57,95	+1,31	53,63	+9,47	53,49	+9,76
1000 japán jen	(JPY)	543,04	576,62	555,06	557,03	–0,35	452,43	+22,68	426,26	+30,22
1 ECU	(XEU)	86,84	92,21	89,89	88,49	+1,58	82,96	+8,35	81,07	+10,88

A Budapesti Értéktőzsde forgalma

1991. július 26.

Értékpapírok		A gazdát cserélt papírok	Kötések			Árfolyam					
megnevezése	névértéke	száma	száma	össz. névértéke	össz. árfolyamértéke	nyitó	záró	minimum	maximum	átlag	változás* %
Dunaholding	10 000	17	3	170 000	640 100	37 400	37 700	37 400	37 700	37 653	+0,40
Fotex	100	22 920	40	2 292 000	4 588 620	201	200	200	201	200	–
Ibusz	1 000	28	4	28 000	114 060	4 100	4 050	4 050	4 100	4 073	–1,90
Styl	1 000	20 422	10	20 422 000	66 372 700	3 250	3 260	3 250	3 260	3 250	–0,40
Terraholding	1 000	68	4	68 000	101 040	1 500	1 480	1 480	1 500	1 485	–0,50
Skála-Coop	10 000	10	2	100 000	200 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	–4,80
Skála Sztráda	10 000	2	1	20 000	47 000	23 500	23 500	23 500	23 500	23 500	–4,10
Nitroil	10 000	1	1	10 000	19 350	19 350	19 350	19 350	19 350	19 350	–1,00
Sztráda[1]	10 000	30	1	300 000	720 000	–	–	–	–	24 000	–
Sztráda[2]	10 000	5	1	50 000	122 500	–	–	–	–	24 500	–
Ibusz[3]	1 000	4	1	4 000	18 000	–	–	–	–	4 500	–
Nitroil[4]	10 000	20	1	200 000	352 000	–	–	–	–	17 600	–
Styl[5]	1 000	100	1	100 000	325 000	–	–	–	–	3 250	–

* A legutolsó átlagárfolyamhoz képest

[1] Vételi opció 1991. november 30-ig 1500 Ft opciós díj mellett

[2] Eladási opció 1991. szeptember 30-ig 500 Ft opciós díj mellett

[3] Vételi opció 1991. augusztus 31-ig 45 Ft opciós díj mellett

[4] Vételi opció 1991. július 31-ig 900 Ft opciós díj mellett

[5] Vételi opció 1991. október 31-ig 186 Ft opciós díj mellett

Betétek és rövid lejáratú értékpapírok kamatai:

OTP látra szóló betét: 12%

átutalási betétszámla: 17%

egy évre lekötött betét: 25%

A fenti kamatok nettó értendők.

Kincstárjegyek:

3 havi 31 % (nettó 24,8%)

6 havi 32 % (nettó 25,6%)

9 havi 34 % (nettó 27,2 %)

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. július 26-án

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,15	0,59	35,94	4,21	5,93	1,97	1,75	12,29	108,81	1,52	6,32	1 300,29	137,53
1 kanadai dollár	(CAD)	0,87		0,51	31,19	3,65	5,15	1,71	1,51	10,66	94,43	1,32	5,49	1 128,43	119,36
1 angol font	(GBP)	1,69	1,94		60,57	7,09	10,00	3,32	2,94	20,71	183,38	2,56	10,66	2 191,45	231,79
100 belga frank	(BEF)	2,78	3,21	1,65		11,71	16,51	5,48	4,86	34,19	302,78	4,23	17,60	3 618,29	382,72
100 finn márka	(FIM)	23,77	27,39	14,11	854,30		141,03	46,77	41,49	292,07	2 586,66	36,17	150,32	30 911,26	3 269,56
100 francia frank	(FRF)	16,86	19,42	10,00	605,77	70,91		33,17	29,42	207,10	1 834,15	25,64	106,59	21 918,58	2 318,38
100 holland forint	(NLG)	50,82	58,56	30,16	1 826,43	213,79	301,51		88,70	624,43	5 530,06	77,32	321,36	66 085,68	6 990,04
100 német márka	(DEM)	57,30	66,02	34,00	2 059,04	241,02	339,90	112,74		703,95	6 234,35	87,17	362,29	74 502,13	7 880,27
100 osztrák schilling	(ATS)	8,14	9,38	4,83	292,50	34,24	48,28	16,01	14,21		885,62	12,38	51,47	10 583,38	1 119,43
100 spanyol peseta	(ESP)	0,92	1,06	0,55	33,03	3,87	5,45	1,81	1,60	11,29		1,40	5,81	1 195,03	126,40
100 svájci frank	(CHF)	65,73	75,74	39,00	2 362,18	276,50	389,95	129,33	114,72	807,59	7 152,19		415,63	85 470,62	9 040,43
100 svéd korona	(SEK)	15,82	18,22	9,38	568,34	66,53	93,82	31,12	27,60	194,31	1 720,81	24,06		20 564,13	2 175,12
1000 olasz líra	(ITL)	0,77	0,89	0,46	27,64	3,24	4,56	1,51	1,34	9,45	83,68	1,17	4,86		105,77
1000 japán jen	(JPY)	7,27	8,38	4,31	261,29	30,59	43,13	14,31	12,69	89,33	791,13	11,06	45,97	9 454,27	

ü
üzlet
NAPRÓL
NAPRA
II. évfolyam
135. szám
1991.
augusztus 29.
Ára: 29,10 Ft

Pontos információ → helyes döntések → felvirágzó gazdaság

Hadiüzemet tessék!

Az elvetélt puccs utáni Szovjetunió, illetve az egyes köztársaságok tényleges viszonyait, a szövetségi és a köztársasági kormányok valóságos szándékait abból is lemérheti a világ: folytatódik-e, s milyen ütemben a hadiüzemek átállítása polgári termelésre. A feltételek a közeljövőben ezen a téren is változhatnak. E változások megítéléséhez jó kiindulópont lehet a korábbi szövetségi kormány programja, amely szerint 1995-ig 600 hadiüzemet kell átállítani közhasznú cikkek gyártására.

Gorbacsov elnök nemrégiben a nyugati vállalatok anyagi és műszaki segítségét kérte a békeiparág megteremtéséhez. Annak a reményének adott hangot, hogy a nyugati cégek a 600 kijelölt hadiüzemmel vegyes vállalatokat alakítanak, s tőkét hoznak az országba. Ugyanakkor a nyugati elemzők figyelmét nem kerülte el, hogy az érintett gyárak a szovjet hadiüzemek mindössze tíz százalékát képviselik. Akár politikai következtetések is levonhatók abból, hogy változik-e a jövőben ez az arány.

Vadászgépek helyett jachtok

A szovjet haditermelés Leningrád, illetve az olyan, urali városok körül összpontosul, mint Szverdlovszk és Perm. A leningrádi Arzenal – amely jelenleg rakétákat és hírszerző műholdakat gyárt – a jövőben élelmiszeripari és szerszámgépek termelésével is foglalkozik.

A szibériai Komszomolszk na Amurjéban a Gagarin nevű cég eddig a Szu–27-es elfogó vadászrepülőgépeket gyártotta. Tervei szerint profilját jachtokkal, kerékpárokkal, háztartási gépekkel bővíti. Az urali Nyizsnyij Tagilban jelenleg tankokat gyártanak, de rövidesen megkezdik a földmunkagépek és az ipari hőtechnikai készülékek szerelését is.

Egy omszki rakétaüzemben olasz és francia cégek bevonásával hamarosan automata mosógépek gyártása kezdődik meg. Szó van arról is, hogy polgári célokra középhatósugarú repülőgépeket is összeszerelnek. A brit CLX Association nemrégiben szerződést írt alá a közép-oroszországi Kirovo-Csepetszk egyik hadiüzemével, amely korábban robbanóanyagokat gyártott. A jövőben műtrágyát készítenek itt.

A puccs előtti tervek szerint a következő négy esztendőben évente 15 millió tévékészüléket, 2,4 millió képmagnót, 8,7 millió hűtőgépet gyártanának az átállított hadiüzemekben. E hadiüzemek egy része arra törekszik, hogy külföldi működőtőkét vonjon be. Így a szaratovi repülőgépgyár a közelmúltban részvénytársaságot alapított Jak–40-es típusú utasszállítók gyártására, s ezzel párhuzamosan beszünteti a katonai megrendelések teljesítését.

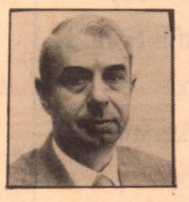
A német Siemens, a francia Alcatel és az olasz IRI úttörő szerepet játszik ebben a programban. Mindhárom cég vegyes vállalatot hozott létre szovjet hadiüzemekkel orvosi berendezések, telefonközpontok és légiforgalmi irányító berendezések gyártására. Az első fecskéket azonban nem követik az érdeklődők tömegei.

Noha a nyugati cégek vezetői is tudják, hogy a szovjet hadiüzemekben kiváló mérnökök és jól képzett szakmunkások dolgoznak, eddig – s nyilvánvalóan még egy ideig – elriasztotta őket a bizonytalan politikai helyzet, továbbá az átállítás nagy tőkeigénye.

Munka nélkül maradnak

A tapogatózások viszont nem szünetelnek. Hírek szerint több japán és amerikai cég vezetője tervezi, hogy ellátogat néhány fontosabb hadiüzembe. Amerikai kormánytisztviselők már a nyáron terepszemlét tartottak. Tárgyalásokat folytattak arról, hogy amerikai cégek és tudományos intézetek miként vehetnek részt a békegazdaságra való átállításban.

A nagy ipari körzetekben a dolgozók több mint 50 százalékát a hadiipar foglalkoztatja. Éppen ezért az üzemek egy részének teljes átállítása a polgári termelésre jelentős elbocsátásokkal is jár. A puccs előtti számítások szerint ezekben az üzemekben idén 380 ezer dolgozó munkájára nem lesz szükség. Közülük 70 ezren valószínűleg tartósan munkanélküliek lesznek. Az ebből következő feszültségekkel azonban kénytelen-kelletlen szembe kell nézni. Ezt vetítette elő már az is, hogy tavaly a fegyverkivitel 14 százalékkal esett vissza. Az előrejelzések 1991-ben pedig 50-60 százalékos visszaeséssel számoltak.

GONDA GYÖRGY

Csökken-e a puccs után?

FOTÓ: MTI

PÉNZÜGYEK

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1991. augusztus 26-án

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	33,50	39,50
100 dínár	(YUD)	20,00	36,00
100 forint	(HUF)	13,75	16,25
100 lei	(ROL)	4,00	9,00
100 rubel	(SUR)	22,00	52,00

A cseh korona nem hivatalos árfolyama

(A Budapest Bank közlése alapján, 1991. aug. 28-án)

		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	237,60	257,40

Devizák és valuták hivatalos forintárfolyama

1991. augusztus 28-án

DEVIZANEM		Bankjegy és csekk		Deviza középárfolyam						
		Vétel	Eladás	1991. aug.28.	1991. júl. 28.	Változás ±%	1991. jan. 2.	Változás ±%	1990. aug. 28.	Változás ±%
1 USA dollár	(USD)	74,18	78,77	76,47	76,36	+0,14	61,44	+24,46	61,67	+24,00
1 kanadai dollár	(CAD)	64,84	68,85	66,90	66,49	+0,62	52,93	+26,39	54,33	+23,14
1 angol font	(GBP)	124,28	131,97	128,33	128,54	–0,16	116,57	+10,09	120,20	+6,76
100 belga frank	(BEF)	205,96	218,70	212,33	212,40	–0,03	195,67	+8,51	194,59	+9,12
100 dán korona	(DKK)	1 097,84	1 165,74	1 132,61	1 130,98	+0,14	1 048,23	+8,05	1 042,40	+8,65
100 finn márka	(FIM)	1 739,41	1 847,01	1 792,70	1 814,00	–1,17	1 674,82	+7,04	1 693,46	+5,86
100 francia frank	(FRF)	1 247,66	1 324,84	1 286,62	1 285,90	+0,06	1 189,26	+8,19	1 191,11	+8,02
100 holland forint	(NLG)	3 761,41	3 997,07	3 878,70	3 879,18	–0,01	3 584,09	+8,22	3 547,64	+9,33
100 német márka	(DEM)	4 239,21	4 501,43	4 368,83	4 373,97	–0,12	4 046,70	+7,96	3 995,58	+9,34
100 norvég korona	(NOK)	1 084,43	1 151,51	1 118,57	1 120,94	–0,21	1 031,89	+8,40	1 029,99	+8,60
100 osztrák schilling	(ATS)	602,19	639,43	620,78	621,27	–0,08	574,86	+7,99	568,05	+9,28
100 portugál escudo	(PTE)	49,47	52,53	51,05	50,92	+0,26	45,26	+12,79	45,35	+12,57
100 spanyol peseta	(ESP)	67,96	72,16	70,14	69,72	+0,60	63,25	+10,89	64,39	+8,93
100 svájci frank	(CHF)	4 858,93	5 159,49	5 011,56	5 014,41	–0,06	4 741,45	+5,70	4 879,41	+2,71
100 svéd korona	(SEK)	1 167,73	1 239,97	1 204,73	1 206,89	–0,18	1 078,91	+11,66	1 081,75	+11,37
1000 olasz líra	(ITL)	56,75	60,26	58,54	58,65	–0,19	53,63	+9,16	53,83	+8,75
1000 japán jen	(JPY)	541,19	574,67	557,21	552,16	+0,91	452,43	+23,16	425,94	+30,82
1 ECU	(XEU)	86,98	92,36	89,72	89,78	–0,07	82,96	+8,15	82,87	+8,27

A Budapesti Értéktőzsde forgalma

1991. augusztus 28.

Értékpapírok		A gazdát cserélt papírok	Kötések			Árfolyam					
megnevezése	névértéke	száma	száma	össz. névértéke	össz. árfolyamértéke	nyitó	záró	minimum	maximum	átlag	változás* %
Fotex	100	2 720	12	272 000	553 480	204	203	203	204	203	–
Ibusz	1 000	77	4	77 000	279 050	3 650	3 600	3 600	3 670	3 624	–1,00
Konzumker	400	220	4	88 000	95 850	1 070	1 065	1 065	1 070	1 068	+1,10
Styl	1 000	123	4	123 000	384 375	3 125	3 125	3 125	3 125	3 125	–
Skála-Coop	10 000	36	4	360 000	630 000	17 500	17 500	17 500	17 500	17 500	+0,40
Martfűi Sörgyár	1 000	6	1	6 000	15 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	+0,20
Müszi	10 000	5	1	50 000	75 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	–
Zalakerámia	1 000	5 000	8	5 000 000	7 590 000	1 518	1 518	1 518	1 518	1 518	–
Fotex[1]	100	1 000	1	100 000	217 000	–	–	–	–	217	–
Fotex[2]	100	3 000	1	300 000	675 000	–	–	–	–	225	–
Agrimpex[3]	10 000	5	1	50 000	170 000	–	–	–	–	34 000	–

* A legutolsó átlagárfolyamhoz képest

[1] Vételi opció 1991. október 31-ig 5 Ft opciós díj mellett

[2] Vételi opció 1991. november 30-ig 5 Ft opciós díj mellett

[3] Vételi opció 1991. október 31-ig 600 Ft opciós díj mellett

Betétek és rövid lejáratú értékpapírok kamatai:

OTP látra szóló betét: 12%
átutalási betétszámla: 17%
egy évre lekötött betét: 25%
A fenti kamatok nettó értendők.

Kincstárjegyek:

3 havi 31 % (nettó 24,8%)
6 havi 32 % (nettó 25,6%)
9 havi 34 % (nettó 27,2 %)

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. augusztus 28-án

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,14	0,60	36,01	4,27	5,94	1,97	1,75	12,32	109,02	1,53	6,35	1 306,29	137,24
1 kanadai dollár	(CAD)	0,87		0,52	31,51	3,73	5,20	1,72	1,53	10,78	95,38	1,33	5,55	1 142,81	120,06
1 angol font	(GBP)	1,68	1,92		60,44	7,16	9,97	3,31	2,94	20,67	182,96	2,56	10,65	2 192,18	230,31
100 belga frank	(BEF)	2,78	3,17	1,65		11,84	16,50	5,47	4,86	34,20	302,72	4,24	17,62	3 627,09	381,06
100 finn márka	(FIM)	23,44	26,80	13,97	844,30		139,33	46,22	41,03	288,78	2 555,89	35,77	148,81	30 623,50	3 217,28
100 francia frank	(FRF)	16,83	19,23	10,03	605,95	71,77		33,17	29,45	207,26	1 834,36	25,67	106,80	21 978,47	2 309,04
100 holland forint	(NLG)	50,72	57,98	30,22	1 826,73	216,36	301,46		88,78	624,81	5 529,94	77,40	321,96	66 257,26	6 960,93
100 német márka	(DEM)	57,13	65,30	34,04	2 057,57	243,70	339,56	112,64		703,76	6 228,73	87,18	362,64	74 629,83	7 840,54
100 osztrák schilling	(ATS)	8,12	9,28	4,84	292,37	34,63	48,25	16,00	14,21		885,06	12,39	51,53	10 604,37	1 114,09
100 spanyol peseta	(ESP)	0,92	1,05	0,55	33,03	3,91	5,45	1,81	1,61	11,30		1,40	5,82	1 198,16	125,88
100 svájci frank	(CHF)	65,54	74,91	39,05	2 360,27	279,55	389,51	129,21	114,71	807,30	7 145,08		415,99	85 609,16	8 994,02
100 svéd korona	(SEK)	15,75	18,01	9,39	567,39	67,20	93,64	31,06	27,58	194,07	1 717,61	24,04		20 579,60	2 162,08
1000 olasz líra	(ITL)	0,77	0,88	0,46	27,57	3,27	4,55	1,51	1,34	9,43	83,46	1,17	4,86		105,06
1000 japán jen	(JPY)	7,29	8,33	4,34	262,43	31,08	43,31	14,37	12,75	89,76	794,43	11,12	46,25	9 518,45	

üzlet

NAPRÓL NAPRA

II. évfolyam
138. szám

1991.
szeptember 3.

Ára: 29,10 Ft

A világ időjárása a 11.oldalon

POSTA BANK

DEVIZABETÉT-KAMATOK

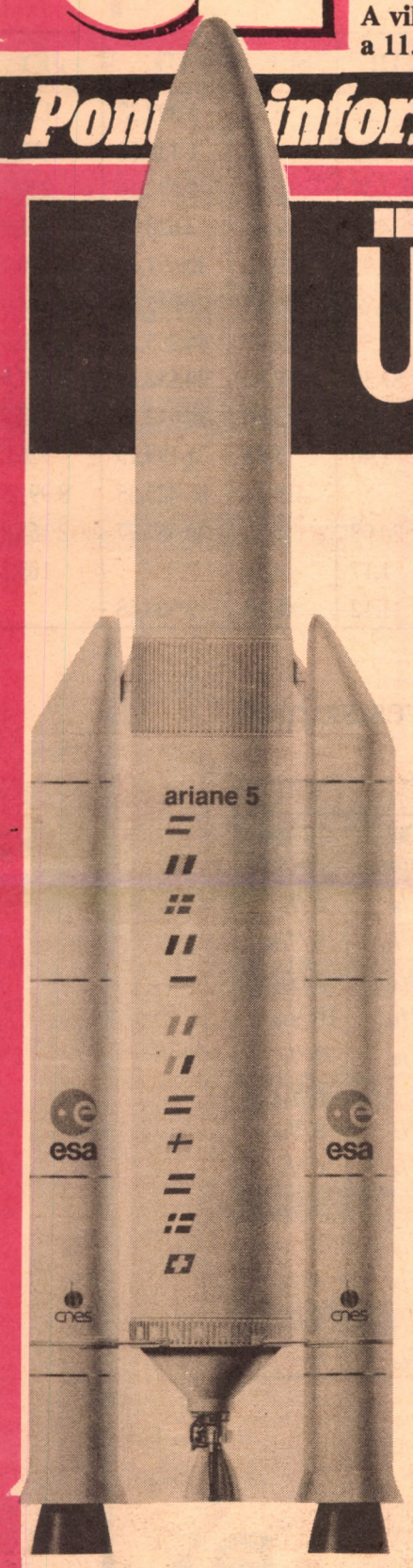
Postabank és Takarékpénztár Rt. — *Érvényes: 1991. szeptember 4-től*

Megjegyzés:
1. A Postabank a 10 000 USD összeget meghaladó, 6 és 12 havi lekötésű betétek esetén 0,125 %-os kamatprémiumot térít.
2. A Postabank 50 000 USD összeget meghaladó 3, 6 vagy 12 havi lekötés esetén 0,25%-os kamatprémiumot térít.
3. Éven túli vagy 100 000 USD összeget meghaladó betétnél eseti kamatmegállapításra van mód.
4. A bank a változtatás jogát fenntartja

	Látra szóló	1 havi	3 havi	6 havi	12 havi	
ATS	5,00	8,70	8,90	9,00	9,10	ATS
AUD	2,00	5,00	5,10	5,10	5,40	AUD
CAD	4,00	7,20	7,30	7,45	7,65	CAD
CHF	4,00	7,25	7,45	7,55	7,65	CHF
DEM	5,25	8,50	8,90	9,00	9,13	DEM
FRF	4,20	8,50	8,60	8,70	8,80	FRF
GBP	8,00	10,40	10,63	10,40	10,35	GBP
ITL	4,00	10,45	10,55	10,80	11,00	ITL
JPY	2,00	5,25	5,75	5,50	5,30	JPY
NLG	2,00	8,15	8,40	8,50	8,60	NLG
SEK	2,00	8,25	8,50	8,65	8,80	SEK
USD	4,65	5,25	5,40	5,55	5,80	USD

Pont[illegible]információ→ helyes döntések→ felvirágzó gazdaság

Üzlet a világűrben

A távközlési vállalatok, a televíziós társaságok és egyéb cégek részéről egyre nagyobb az igény a kereskedelmi műholdak felbocsátására. A nem állami, tehát üzleti célú felbocsátások területén korábban az amerikai rakétagyártók és űrcégek taroltak, napjainkban azonban ebben az üzletágban már Nyugat-Európáé a vezető szerep. A versenytársak között megjelent a Szovjetunió és Kína is.

Az amerikai űrhajózási hivatal, a NASA a Challenger-katasztrófa után felhagyott a kereskedelmi célú műholdak felbocsátásával. A McDonnell Douglas és a General Dynamics azonban még ma is gyártja a műholdak felbocsátására kiválóan alkalmas Delta, illetve Atlas hordozórakétákat.

Drágák az amerikaiak

A Challenger felrobbanása után további több tucat cég alakult az Egyesült Államokban azzal a céllal, hogy a hordozórakéták megvásárlásával magánvállalkozóként juttatják majd fel a világűrbe a távközlési, az oktatást elősegítő és a különböző kísérletek elvégzésére alkalmas műholdakat. Az elmúlt évtized második felében még úgy látszott, hogy nagy kereslete lesz a magánfelbocsátásoknak. A kínálat azonban jócskán meghaladta a keresletet, így a magán űrcégek bevétele fokozatosan csökken.

1990-ben a bérfellövések még 550 millió dollár bevételt eredményeztek az erre szakosodott amerikai vállalatoknak. Az előrejelzések szerint idén ez az összeg 400, jövőre pedig 300 millió dollár alatt marad. Az Orbital Sciences, az EER Systems és a többi cég meglehetősen drága. Egy-egy műhold pályára juttatását – annak súlyától függően – 50-100 millió dollárért vállalják. A nagy költségek miatt a műholdakat felbocsáttatni kívánó kormányok és vállalatok mindinkább elfordulnak az amerikai magánűripartól, s egyre több megrendelést adnak a nyugat-európai Ariane konzorciumnak, amely 11 országot egyesít.

Az 1980-ban megalakult Arianespace részvénytársaság üzemelteti a Francia Guyanában lévő kouroui rakétakilövő állomást. Emellett fővállalkozóként kezében tartja az Ariane rakéták gyártását és finanszírozását. A vállalkozás 1981 óta csaknem száz műholdat állított pályára. Jelenleg 35 bérfellövésre van rendelése. Tavaly a vállalkozás bevétele 800, profitja pedig mintegy 30 millió dollár volt.

A távközlési és egyéb műholdakat a saját fejlesztésű Ariane–4 rakétával juttatja fel a világűrbe. A rakéta gyártását több mint 50 százalékban francia, 20 százalékban német, 7 százalékban pedig olasz vállalatok végzik, de a gyártásban kisebb részaránnyal a konzorcium többi tagja is közreműködik.

Az amerikai kereskedelmi célú hordozórakéták tolóereje elmarad az Ariane-é mögött. Míg a Delta 1,8, az Atlas pedig 2,8 tonna hasznos terhet képes Föld körüli pályára állítani, az Ariane–4 4,8 tonnát tud feljuttatni a világűrbe. Igencsak növeli a konzorcium szolgáltatásai iránti keresletet a kedvező ár: a ma már biztonságos Ariane-rakéták átlagosan 30 millió dollárért juttatnak el egy műholdat a kozmoszba.

A konzorcium még az évezred vége előtt megkezdi a jelenleg fejlesztés alatt álló Ariane–5 rakéták használatát. Az új rakétatípus 6,8 tonnás műholdakat is képes lesz Föld körüli pályára állítani. A tervek szerint ezzel a rakétával lövik majd fel a Hermes európai űrsiklót, de a fő profil továbbra is a nagy távközlési műholdak feljuttatása marad.

Miután a NASA kiszállt az űrbizniszből, jelenleg az Ariane konzorcium rendelkezik a kereskedelmi célú műholdak felbocsátására alkalmas kapacitások több mint felével. A nyugat-európai vállalkozás azonban nem pihenhet. Egyrészt az amerikai rakétagyártók és űrcégek várhatóan kénytelenek lesznek csökkenteni szolgáltatásaik árát, hogy versenyben maradjanak. Másrészt új versenytársak is megjelentek a kereskedelmi űrhajózás piacán.

Keletiek a kozmoszban

A Szovjetunió néhány éve már vállal bérfellövést Proton típusú rakétájával. Ez 4,5 tonnás műholdat képes 36 ezer kilométeres magasságban pályára állítani. A kínai Hosszú Menetelés–2 típusú rakéta ugyancsak alkalmas – 1,4 tonna súlyhatárig – kisebb távközlési és megfigyelő műholdak feljuttatására. Ez a szolgáltatás 15 százalékkal olcsóbb a versenytársakénál. A kínaiak eddig három megrendelést szereztek.

Hamarosan Japán is bekapcsolódik a kereskedelmi űrhajózásba. Jelenleg még nem vállalhat bérfellövést, H1-es hordozórakétájának hajtóműve ugyanis amerikai licenc alapján készült.

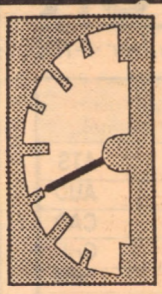
Néhány esztendővel ezelőtt az űrbiznisz szakemberei arra számítottak, hogy a kilencvenes években rohamosan növekszik az igény a felbocsátások iránt, s a megrendelőknek éveket kell várniuk, ameddig szabad fellövőkapacitáshoz juthatnak. A szakértők úgy vélték, hogy az űrlaboratóriumok szolgáltatásait fémipari, gyógyszeripari és élelmiszeripari cégek tömege veszi majd igénybe új anyagok és termékek kikísérletezésére, illetve gyártására. A cégek rohama egyelőre elmaradt, hiszen bőséggel van mit tenni a földi laboratóriumokban is. A nemzetközi távközlés azonban óriási léptekkel fejlődik, így mind nagyobb az igény a televíziós és rádiós adásokat, a telefonbeszélgetéseket és az adatátvitelt továbbító műholdakra.

GONDA GYÖRGY

A legjobbak a franciák

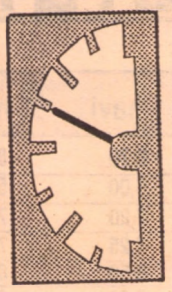

PÉNZÜGYEK

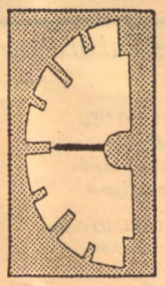
FRANKFURT

Általában az előző napi értékük alatt zártak az árfolyamok pénteken, de eléggé ingatagnak tűntek az irányzatok. Ez várható a szovjet helyzet stabilizálódásáig – vélik az elemzők. A DAX index 5 ponttal ereszkedve 1650,5 ponton zárt.
–0,3 százalék

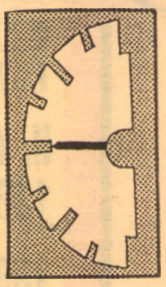
TOKIÓ

A piac a belföldi kamatlábak mérséklésére számított hétfőn, ennek megfelelően az árfolyamok magasabban zártak. Aktív volt a forgalma a hajóépítő és a papíripari cégek részvényeinek. A Nikkei index 133,14 pontnyit erősödött.
+0,6 százalék

LONDON

Csekély forgalom mellett valamelyest visszaestek az árfolyamok. A befektetők a meghosszabbított amerikai hétvége, valamint a vállalati eredmények közelgő közzététele miatt maradtak távol. Az FT-100 index 1,7 ponttal maradt az előző napi záróérték alatt.
0 százalék

PÁRIZS

Nem volt egységes az árfolyamok alakulása; a CAC 40 index emelkedett, a másik helyi index viszont csökkenést mutatott. A francia gyógyszeriparról kedvező jelentés látott napvilágot, az árfolyamnyerők az ágazat cégeinek részvényei voltak.
+0,35 százalék

Az MNB középárfolyamai alapján számított keresztárfolyamok

1991. szeptember 2-án

DEVIZANEM		USD	CAD	GBP	BEF	FIM	FRF	NLG	DEM	ATS	ESP	CHF	SEK	ITL	JPY
1 USA dollár	(USD)		1,14	0,59	35,80	4,23	5,91	1,96	1,74	12,24	108,35	1,52	6,32	1 299,32	136,76
1 kanadai dollár	(CAD)	0,88		0,52	31,37	3,71	5,18	1,72	1,52	10,73	94,93	1,33	5,53	1 138,33	119,82
1 angol font	(GBP)	1,69	1,93		60,41	7,14	9,97	3,31	2,94	20,66	182,81	2,57	10,66	2 192,16	230,74
100 belga frank	(BEF)	2,79	3,19	1,66		11,82	16,51	5,47	4,86	34,20	302,63	4,25	17,64	3 628,96	381,97
100 finn márka	(FIM)	23,62	26,96	14,00	845,74		139,60	46,30	41,11	289,21	2 559,44	35,93	149,22	30 691,48	3 230,45
100 francia frank	(FRF)	16,92	19,31	10,03	605,83	71,63		33,17	29,45	207,17	1 833,40	25,74	106,89	21 985,18	2 314,06
100 holland forint	(NLG)	51,02	58,23	30,24	1 826,56	215,97	301,50		88,79	624,61	5 527,69	77,59	322,27	66 285,18	6 976,89
100 német márka	(DEM)	57,45	65,58	34,05	2 057,13	243,23	339,56	112,62		703,45	6 225,44	87,39	362,95	74 652,30	7 857,57
100 osztrák schilling	(ATS)	8,17	9,32	4,84	292,43	34,58	48,27	16,01	14,22		884,98	12,42	51,60	10 612,27	1 117,00
100 spanyol peseta	(ESP)	0,92	1,05	0,55	33,04	3,91	5,45	1,81	1,61	11,30		1,40	5,83	1 199,15	126,22
100 svájci frank	(CHF)	65,75	75,04	38,97	2 353,99	278,34	388,56	128,88	114,43	804,97	7 123,85		415,33	85 425,55	8 991,52
100 svéd korona	(SEK)	15,83	18,07	9,38	566,77	67,02	93,55	31,03	27,55	193,81	1 715,22	24,08		20 567,97	2 164,89
1000 olasz líra	(ITL)	0,77	0,88	0,46	27,56	3,26	4,55	1,51	1,34	9,42	83,39	1,17	4,86		105,26
1000 japán jen	(JPY)	7,31	8,35	4,33	261,80	30,96	43,21	14,33	12,73	89,53	792,29	11,12	46,19	9 500,68	

Az Erste Österreichische Spar-Casse Bank nem hivatalos árfolyamai (Bécs, schilling)

1991. augusztus 30-án

Devizanem		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	35,50	41,50
100 dínár	(YUD)	18,00	34,00
100 forint	(HUF)	14,25	16,75
100 lei	(ROL)	4,00	9,00
100 rubel	(SUR)	32,00	58,00

A cseh korona nem hivatalos árfolyama

(A Budapest Bank közlése alapján, 1991. szept. 2-án)

		Vétel	Eladás
100 korona	(CSK)	237,60	257,40

Az OTP lakossági devizaszámla-kamatai éves szinten

1991. szeptember 2-án

DEVIZANEM	Látra szóló	Euro-csekk	lekötve				
			1 hó-napra	3 hó-napra	6 hó-napra	9 hó-napra	12 hó-napra
USD	2 1/2	3 1/2	4 11/16	5 1/4	5 5/16	5 3/8	5 3/8
DEM	2 1/2	4 1/4	7 11/16	8 1/2	8 15/16	8 13/16	8 13/16
CHF	2	3 1/2	6 13/16	7 5/16	7 1/2	7 3/8	7 5/16
GBP	4	8	9 1/4	10 1/8	10 1/4	10 1/16	10 1/16
ATS	2 1/2	4 1/4	7 1/2	8 11/16	8 15/16	8 7/8	8 7/8
NLG	2	–	7 9/16	8 3/8	8	8	8 1/16
FRF	3	–	7 3/4	8 9/16	8 1/2	8 1/2	8 9/16
CAD	4	–	6 1/4	6 1/8	6 1/8	6 1/4	6 1/4
DKK	2	–	4 7/8	4 7/8	5 1/8	5 1/8	5 1/8
SEK	2	–	6	6 15/16	6 7/8	6 7/8	7
NOK	2	–	4 5/8	4 7/8	4 7/8	4 7/8	4 7/8
FIM	2	–	5 1/4	5 3/4	5 7/8	5 3/4	5 3/4
ITL	2	–	6 7/8	7 5/8	7 3/4	7 7/8	8

A bécsi értéktőzsdén forgalmazott néhány nem osztrák részvény árfolyama

(osztrák schillingben)

1991. augusztus 30-án

Részvény neve	Árfolyam	1991	
		csúcspont	mélypont
AEG	1320,00	1520,00	1210,00
BASF	1745,00	1820,00	1390,00
Bayer	1980,00	2060,00	1500,00
BMW	3705,00	4130,00	2550,00
Chrysler	154,00	185,00	115,00
Conti Gummi	1510,00	1770,00	1280,00
Hoechst	1705,00	1950,00	1380,00
IBM	1163,00	1440,00	1135,00
IBUSZ	526,00	980,00	450,00
Mannesmann	1955,00	2100,00	1600,00
Nestlé tulajdonosi részvény	13000,00	13950,00	10950,00
Philips	222,00	227,00	124,00
Royal Dutch	983,00	1015,00	775,00
Siemens	4675,00	4715,00	3930,00
Sony	510,00	590,00	460,00
Unilever	990,00	1045,00	887,00

